

Gyimóthy Gábor (Zollikerberg):
Eretnek versek

Ide a nyelvrégítőkkel!

Ősi nyelvet örököltünk,
mely nem csak szép, hanem jó.
Ezt ma megerőszakolni,
bizony mondom, nem való !

Tizenkilencedik század
közepétől legalább,
virulni kezdett a nyelvünk,
mint egy liliom nyaláb.

Czuczor Gergely, Fogarasi
azt már régen belátta,
egységes a szókincsünk és
nem franciasaláta.

Hivatalos lett a magyar,
tagadhatatlan e tény,
addig közel ezer évig
árnyékban bujkált szegény.

Ámde nem volt versenyképes,
sok szó hiányzott nagyon.
Ott tolongott a rengeteg
nevezetlen fogalom.

Jöttek hát a nyelvújítók.
(– Ezt tetted volna te is –
és ha őket ma becsmérled,
még a szemszög is hamis !)

A huszadik században már
szépen beszélt a magyar.
Ám a század vége előtt
túl éles volt a kanyar !

Ezt nem vette be a nyelvünk,
s azóta csak elvadul...
Aki tud még emlékezni,
fájón ma ezen búsul.

Oda kéne visszatérni,
azok voltak szép idők...
Nyelvújítókra nincs szükség,
ami kell: **nyelvrégítők** !

Minden, minden megváltozik,
csak a változás örök.
Mondják nálam dörzsöltebb, de
főleg trehányabb körök.

Mi változtatjuk a nyelvet,
magától nem változik,
és aki nem figyel oda,
megváltozotttra szokik !

Koncert helyett **hangverseny** volt,
fotó helyett **fénykép**.
idegenszók áradata
idegem nem tépték !

Lárva helyett **álcát** mondtunk,
alga helyett **moszatot**.
Nem vettünk át más nyelvekből
fölösleges kacatot.

Szélsőséges, rendkívüli
volt, ami ma **extrém**,
a **tanfolyam** ma csak **kurzus**.
Mi ez, ha nem agyrém !

Földrész volt a **kontinens** és
ki tudja azt vajon még,
hogy a híres **kompromisszum**
egyszerűen **egyezség** ?

Autentikus, hiteles volt,
a **horizont: láthatár**.
És ki vette át a **sztrókot** ?!
Üldözte tán száz tatár ?

A **gyógymód** ma **terápia** !
A **viszály** ma **konfliktus**.
Vetélytárs volt a **rivális**,
sértés volt – s nem **inzultus**...

Orvos ma nem **megállapít**,
hanem **diagnosztizál**.
A **kétkedő szkeptikus** ma,
tétovázó: hezitál...

Már a **nemzedék** sem ízlik,
csak a **generáció** !
És a **minősítő** verseny
ma **kvalifikáció**...

A **döntős** ma **finalista**,
s a **döntő** a **finálé**...
Számlát ezért olaszoknak
a miniszter kínál-é ?

Ifjúsági junior lett,
új játékos **debütál**,
és a bőrpoló szerben
a **formula hidratál**...

Fizikailag jön rendbe
a sportoló mára már.
Hogy **testileg** jobb szó lenne,
eltitkoljuk ugyebár...

Fizikailag ? Kis csacsi !
– Csak azt tudnám, hogy hol élsz ? –
„**Fizikálisnak**” – mondják ma,
ezt hallod, merre csak mész...!

Ibolyántúli sugárzás ?
Ma úgy mondják: **úvé**...
Országot ma nyelvörzőkért
senki sem tesz tűvé !

Tömegvonzás ma már nincs, csak
gravitáció !
S a **tüntetés** fölfalta a
demonstráció...

Sztráda lett az **autópálya**,
s ilyet ki hihet ?
Tünetet mondtunk vidáman,
szimptóma helyett !

Opció helyett, ha igaz
nem is olyan rég,
bátran mertük azt mondani,
hogy **lehetőség**...

Zürzavaros ? Paraszti szó !
Jöjjön a **kaotikus** !
És az **ősi** túl rövid. S így
„menőbb”, hogy **archaikus**...

Régen, aki **rögtönzött**, ma
csak **improvizál**,
s aki régen **elmélkedett**:
teoretizál !

Hagyományos ? Micsoda szó !
Említeni kár is,
hisz jóval elkelőbb a
tradicionális !

Magánosítás ? Mily rémes !
Kiszáradna Sió ?
Ha nem mondod azonnal, hogy
privatizáció ?

Régi bombára találtak.
A lélegzetem is eláll:
a rendőrség nem **kiürít**,
embereket **evakuál** !!

Ugyanakkor a környéket
elővigyázatosan
lezárták, de – Uram fia !
mindjárt **hermetikusan** !

Levegő most se ki, se be,
s most már az is halottá vált,
kit a rendőrség előtte
hullává nem **evakuált**...

Régen, **egykor** volt az **anno**,
vagy más szóval **hajdanán**.
Melyik szó szebb ? Nyelvész gárda
kapjon ezen hajba tán...

Visszapillantás – de szép szó !
Ám a kor szelleme megró,
ha a múltakon merengek
és nem úgy mondom, hogy **retro**...

És a **szervátültetés** ma
csupán **transzplantáció**
(mely muskátli esetében
ugyanaz a büszke szó...)

Új divatszók sereglenek:
regnál, ráta, dominál...
S aki régen beszélgetett,
ma már csak **kommunikál** !

S a **virágpör** – kérdem én, hogy
mit vétett a magyarnak –,
mit a bárgyú **pollen** szóval
kiirtani akarnak ?

A **szerves** ma **organikus**,
ünnepély ma **fesztivál**...
Összpontosít ? Régen kihalt.
Ma mindenki **koncentrál** !

Ám a rosszra még rosszabb jön,
s a **koncentrál** messze száll:
újmagyarban a „legkúlabb”
szorgalmasan **fókuszál** !!!

Emblematikust mondanak;
a **jelképes** mért nem jó ?
Sírjában forog szerintem,
mindegyik nyelvújító...

Ki **inspirál**, **ihlet**, **sugall**,
avagy akár **ösztönöz**.
Ki az aki magyar szókat
elűz és bebörtönöz ?!

Identitás ? **Azonosság** !
Mért jobb itt az idegen ?
Petíció ? **Folyamodvány** !
Kit hagy mindez hidegen?

Kemikáliának mondják,
ami régen **vegyszer** volt !
Poloska pusztul e szótól
és a csótány szörnyetholt...

Akartok még botránkozni ?
A helyzet nem elég „tré” ?
Mit keres a magyar nyelvben
egy ilyen szó, mint a **spré** ???

És aztán még sorolhatnám –
tudjuk – sajnos ezerig.
Időtlen időkig nyúlna
míg e tengert kimerik.

Ámde nem is meri senki
és a régi, szép idők
emlékek maradnak, hogyha
Nem jönnek nyelvrégítők...

Utószó

Van, aki az idegen szót
használja, mert az a „menő”.
Legalábbis ezt hiszi ő,
míg a feje lágya benő...

Másik meg, nem gondolkozik,
hisz az idegen szót hallja,
utánoz csak, mint a majom,
a vegyes nyelv nem zavarja...

A harmadik – őt sajnálom –
zagyva nyelvet dehogy akar !
Csak szegény, mert mást ma nem hall,
nem tudja már, mi a magyar...

Tudatosan idegen szót
használni – és e súly mázsás –
nem csak buta dolog, hanem
nyomorult önmegalázás !

Zollikerberg, 2018. VIII. 1.

Hová tűntetek mind, csodálatos lények?

Hová tűntetek mind, csodálatos lények?
Hová taszított a rút idő-özön?
Aki örök búcsút soha ki nem mondott,
egyszer mindenkitől mégis elköszön...

Veled padon ültem és néztük a várost.
Mindenhez hiányzott a tapasztalat...
Az ilyen mulasztás, bármily bocsánatos,
örökké megmarad a bőrünk alatt...!

Veled kapcsolatban – ne haragudj érte –
vad veszekedéseinkre gondolok.
De amit mi tudtunk (súgd meg a világnak):
szeretve békülni nagyszerű dolog.

Ó, teveled pedig nem köt össze emlék,
azaz, hogy az emlék csak magánvagyton.
Nem tudhatsz róla, csak lopódtam utánad,
lestelek, néztelek s vágytalak nagyon...

Téged meg sajnállak, nem tehetek róla.
Amit tőlem vártál, mind-mind elmaradt.
Pedig igyekeztem. – Látod az eredményt
a „*Kutyából nem lesz szalonna*” – alatt...

Veled madárlesre mennék februárban,
könnyező szemekkel a távcső mögött.
Aztán hazaérve ünnepelnék azt, hogy
dermedt ereinkbe újra vér szökött.

Teveled pedig most rögtön ágyba bújnék,
hadd ismétlődjön egy régi orgia!
Állati ösztönnel, állatias hévvel,
úgy, ahogy azt állat nem tette soha...

Teveled most talán szép színházba mennék,
ragyogna rajtad az ékszerek sora.
Ezt most pótolhatnánk. – Azóta is fájdt
az, hogy akkor ezt mi nem tettük soha...

Terád gondolva csak tánc jut az eszembe:
a parketra lépni nem mert még a nép,
ám mi megmutattuk, nem sokat merengve...
A „nyílt színi tapsra” emlékezni szép!

Teveled pedig hát túl rövid kalandban
gyengédség fékezte testeink hevét.
A világ bűnösnek látná azt a viszonyt...
Mondjuk most meg nekik? – Bűnös a fenét!

Téged átölelve megint táncra kelnék
(lábfejemen állnál, ahogy szoktad azt)
félsötét szobában, selymes dallamokra...
Vényért romantika hajnalig virraszt.

És teveled rögtön kirándulni mennék,
mint ahogyan régen, fáradatlanul.
Füvek, fák, virágok, a bokrok, a cserjék...
Az ember, mert felejt, örökké tanul.

Zollikerberg, 2009 XII. 12.

A nyolckarú polip

Tengerek élő világát
most kezdjük csak megismerni.
Nem csoda, mert ahhoz bizony
a víz alá le kell menni.

Cápákról és a bálnákról
ma már elég sokat tudunk,
de most már a puhányokhoz
is elvezetett az utunk.

Delfinekben értelmes lényt
évtizedek óta látunk,
ám hogy polipok mit tudnak,
attól leesett az állunk!

Logikusan gondolkoznak,
egymástól tudnak tanulni,
bőrük színét, mintázatát
kedvük szerint változtatni.

Tudatosan utánoznak
kígyót, tengericsillagot,
rücskös talajt, avagy akár
színes korall káprázatot.

De, ha minden kötél szakad,
a támadó arra döbben,
hogy a polip kereket old
kiárasztott tinta-ködben!

És ha még több „kötél szakad”
s leharapják egyik karját,
visszanő az önmagától,
nem is kell, hogy visszavarrják!

Kilenc agya van – azt mondják –
nyilván tarthatod okosnak,
mert a karok külön-külön,
önállóan gondolkoznak ...

Exobolygókon – úgy sejtjük –
bukkanunk értelmes lényre,
közben itt az orrunk előtt
kerül csodalény a fényre!

Noha rá nem tanították
(kézként működik a karja),
lekvárosüveg fedelét
egyszerűen lecsavarja!

Nap, mint nap új érdekesség –
elénk új csoda tárul.
A vele kísérletező
képességein elámul!

Ne pusztítsuk el a Földet.
Vele minden élet tűnne.
És közöttük a polipért
különösen nagy kár lenne...

Zollikerberg, 2019 V. 16.

Varázslatos földi lény

A fejből nyúlnak ki a lábak.
Ám e lábak leginkább csak karok.
A nyolckarú polipról beszélék
és elmondom, amit róla tudok.

Közönséges puhány – mondták régen –
tintahalnak távoli rokona.
Tengerfenék – különböző mélyen –
a hazája és megszokott hona.

Azt azonban senki nem gondolta,
hogy a Földnek egyik csodalénye,
s mi mindent derít ki majdan róla
a kutató megismerés fénye...

Nagyon lenéztük, de ma már tudjuk:
tanulékony, gondolkozó állat,
s képességeit látván a részünk
ámuldozó, döbbenő csodálat !

Szipolyokkal ellátott és ügyes,
kézként használható minden karja.
Lekvárosüvegben – ha kap rákot –
a fedelét könnyen lecsavarja.

És, ha ezt egy másik polip látja,
azonnal eltanulja a módot !
Emberszabású majom e téren
nagyon sokkal hosszabban bajlódott.

Tengerfenék tele van veszéllyel,
és ott gyakran nem lehet elbújni.
Miután rá más lények vadásznak,
kénytelen volt sok cselet megtanulni.

Tudatosan változtatja színét –
bőre lehet rücskös, avagy érdes –
és utánoz talajt, halat, kígyót...
Ki tudja, még mi mindenre képes ?

Három szive is van – ahogy mondják –
karjaiban külön „agyak” ülnek:
külön-külön „gondolkozni” tudnak,
ellenségnek önállóan feszülnek.

Bár folyik a kutatás, de eddig
rettentő keveset tudunk róla.
Tudnánk többet, akkor tán e versem
megtestesült értelemről szólna.

Csodalény, ám lehetne csodásabb:
továbbfejlődését gátló baja,
hogy nem társas, egyes-egyedül van,
magányosan él a legtöbb faja.

Míg az apró csimpánz gyerek soká
anyukájának testéhez simul,
polipanya tojásrakás után,
fogja magát s egyszerűen kimúl'...

Polip gyerek, anyját sosem látja,
pedig mennyit tanulhatna tőle,
élete csak tapasztalásból áll...
(Ez a csimpánz hatalmas előnye !)

Mi lenne, ha a szegény polipnak
társa lenne s élne a szülője,
és ha egyszer lassan, óvatosan
kiköltözne a jó levegőre ?

Lehetne-e belőle is „ember”,
ahogy gerinces őszünkből az lett ?
De talán még lenne is, ha egykor
fejlődés „fejében” gyúl ez ötlet.

Hogyha mi most hetyke űrhajókkal
sok távoli bolygóra eljárnánk,
énszerintem leesne az állunk,
ha ott ilyen csodalényt találnánk...!

Zollikerbeg, 2019 V. 24.

Szavak és értelmek

(Intő vers)

Lehet, hogy ezt nem tudtad, de
nem okoz nagy bajt,
hogy nálunk egy kis madárka,
angolul csak sajt !

Lassan az óvodás gyerek
is tudja ma már,
hogy ami olaszul vaj, az
spanyolul számár.

Ki kell merned valamit s én
bátorítlak: merd !
Franciául mást jelent s ezt
jól fejedbe verd.

És ami németül hordó
– tény és nem vitás –
hogy hangzásra azonos, de
nálunk eegéész más..!

Angolul meg felszólítás
(szótárban nem áll...),
ha magyarul annyit mondasz
csupán: fakanál...

Mondanom sem kell, a gébics
– hisz érthető, bár –
angol nyelven mást jelent és
csöppet sem madár...

Sőt, ott sláger avagy csapás
is lehet a hit.
A valláshoz semmi köze
nem úgy, ahogy itt.

Szóval vigyázz, más nyelv, más elv,
mást sugall az elme,
s a szavaknak bizony sokszor
más ám az értelme...

Zollikerberg, 2020 VI. 22.

Magyarnóta kesergő

Sárgul már a nyárfa levél,
közeleg az ősz.
Nem vigyázok a babámra,
vigyázzon a csősz!
Hetedhét határon túl van,
szíve tán már másért dobban,
kávét ő már rég nem nekem főz.

Elszaladtak a szép napok,
elmúlt az idő,
amikor még rám mosolygott
s engem ölelt ő.
Együtt voltunk jóban, rosszban
és nem hittünk a gonoszban,
amikor még szép volt a jövő.

Merre jár most s dalol-e még
vidám dalokat,
amilyeneket dúdoltunk
egykor oly sokat,
avagy már más dalt énekel,
s aztán másra csókot lehel
és a múltban – mint én – nem kutat.

Zollikerberg, 2022 V. 12.

Naplemente vers

Miután a Földünk forog,
a Nap néha eltűnik.
Ilyenkor látszólag csak a
láthatár mögé bukik.

Ha már letűnt, egyszerűen
azt mondjuk, a Nap lement,
s tehetnénk úgy, hogy ez nekünk
különöset nem jelent.

Ám, mielőtt lement volna
– nem hasonlít arra más –,
szétárad a látványból a
leírhatatlan varázs.

Ezer módon mutatkozik
vöröslón a korongja,
s hangulatunkat eközben
érzelemtűzbe vonja.

Ami ilyenkor lezajlik,
megmagyarázhatatlan,
hiszen semmi sem történik,
ami új vagy szokatlan.

Egész nap látjuk a Napot,
nincs rajta semmi csodás.
Miből keletkezik tehát
lementekor a hatás?

Bárhány naplementét láttunk,
nincsen róla kételyünk,
noha földi, – földöntúli
élmény, amit élvezünk!

Élvezd hát ki mindegyiket,
bár mindennapi dolog.
S ne szemléld oly józanul, hogy:
hisz 'csak a Földünk forog...

Zollikerberg, 2022 VI. 28.

Csokoládé

Gyönyörű a kakaófa gyümölcse,
árad belőle a trópus varázsa!
S ahhoz, hogy a szép színeit felöltse,
kell a forró napsugarak hatása.

Narancssárga, piros, lila színei
talán majom csalogató jeladás,
avagy tarka madár tollát mímeli,
esetleg még ismeretlen cselfogás.

Mert hiszen a gyümölcsnek föladata,
hogy termését elterjessze valami.
Ügyes élőlényeket csal hát oda,
képeseket a magját széthordani.

A kakaó mérhetetlen sikere,
nagyon ügyes lényt fogott meg magának:
ember kezdett el foglalkozni vele,
s elindult a kakaó a világnak...

Középamerika ősi népei
bocsájtották még a vízre e „hajót”.
Nemesítették is tán, hogy kései
utódaikkal tegyenek csuda jót!

Aztán nem voltak gátak a tengerek,
és Kolumbusz Nyugat felé kihágott...
Ennek köszönhetik ma az emberek:
csokoládé uralja a világot!

Zollikerberg, 2022 VII. 30.

Sportvers

Elmondom nektek, mert hiszen
ki-ki honnan tudná meg,
aki pimaszul fiatal
s nem – úgy, mint én – rém öreg?

Volt egyszer egy olimpia,
annak hetven éve már,
és akkor is – akárcsak most –
rekkenően dúlt a nyár.

Helszinkiben gyűltek össze
sportot ünnepelni ott,
sok sportágban – és nem csak az,
aki úszott, vagy futott.

A magyarok sokat nyertek,
annyit addig még soha:
tíz sportágban gyűlt össze az
elsőhelyeknek sora!!

Elmondom hát, noha tudom,
mindezt megjegyezni sok,
figyeljétek, amit itt most
egyenként fölsorolok:

**Vizilabda és céllövés
birkózás, labdarúgás,
atlétika, ökölvívás,
torna, vívás és úzás.**

Öttusával fejezem be
ezt a dicsőséges sort,
(akkor az még valódi volt,
nem a mai lanyha sport)!

A tizenhat első helyhez
adódott **tíz második**
– és hogy részarányos legyen –
még **tizenhat harmadik!**

(Akkor még nem volt száz sportág,
melyben ma nyerni lehet,
az akkori magyar siker
túlszárnyal képzeletet...)

Egyesült Államok után
jött a Szovjetunió,
Magyarország harmadik lett,
mit még ma is tudni jó.

A magyar úszónők láttán
a világ ámuldozott,
mert a mellúszásban akkor
pillangózást láthatott.

És talán mondanom sem kell,
a híres **Aranycsapat**
végleg ott kovácsolódott
össze, és úgy is maradt.

Neveket itt nem említek,
de egyet tán: Papp Laci,
ki más olimpiákon is
egész lelkét adta ki.

A játékok lendülete
mindenkit elragadott.
Sajnos nem tudom leírni
azt a vad hangulatot.

Ma még – hetven év után is,
hogyha végiggondolom –
legeltetem a lelkemet
azokon a napokon.

Bár más olimpiákon is
Magyarország jól tarolt,
**de tíz sportágban is nyerni –
csak egyetlen egyszer volt...**

És ez itt nem panaszkodás,
ma is jó a magyar sport,
**de olyan, mint Helszinkiben –
hát olyan csak egyszer volt...**

Zollikerberg, 2022 VIII. 18.

Cica búcsúztató

Kis barátom, kis cicám,
messzire kerültél,
pedig még nem is oly rég
itt mellettem ültél.

Néztük a tévét és én
örültem, hogy itt vagy,
ám az ember s állatka
egyszer mindent itt hagy.

Mert az élet vonala
mindnyájunknak véges,
s mindegy, hogy az út oda
sima-e, vagy kérges...

Nagyon szeretünk, cicám,
és most látnál sírni,
mert e sorokat fájón
kényszerülök írni.

Felejteni nem fogunk,
biztos lehetsz abban,
mindig veled maradunk
hűen, gondolatban.

Elköszönünk tőled most,
síró búcsút mondunk.
(Nekünk, embereknek sem
másmilyen a sorsunk...).

Zollikerberg, 2023 I. 29.

Rodoszi emlék

Jázminillat volt a szél,
bár csalogány nem dalolt,
miénk volt a part, az éj
s miénk volt a telihold...

Zollikerberg, 2023 X. 22.

Dallamocska

Belém szállt egy dallamocska,
hogy honnan, azt nem tudom,
de nem szabadulok tőle,
folyton folyvást dúdoló.

Azaz, inkább füttyülgetem
és azt sajnós nem tudom,
ismert melódia-e ez,
avagy saját dallamom?

Zollikerberg, 2024 IV. 4.

Múltba merengő dal*

Emlékeim a múltbéli messzeségben szállnak,
vissza hozzám bizony már csak nagy ritkán találnak.
Ami fölidézhető még, le szeretném írni,
hogy ne kelljen elfelejtett élmény után sírni.

A múltamban áskálódom meglepetést várva,
Tán oly öröme lelek, mely akkor el volt zárva.
Rábukkanhatok talán egy elszalasztott csókra,
ki tudja, hogy mit hozhat egy ily kései óra.

Ott tán messzebb repülhetek az álmaim szárnyán,
s nem szegi meg a röptömet holmi, földi ármány.
Egyszer csak fönt lehetek a meg nem mászott csúcson,
s titkaimat vándor felhő sodratába sűgom.

Bár előttem még a jövő, ámde rövid volta.
Jobban járt-e, ki a múltját végig átdalolta?
Jobban jár-e, ki életét dúsgazdagon élvén,
a munkája – ha van neki – soha nem lesz élmény...?

Zollikerberg, 2024 IV. 5.

*Dallam van hozzá

Tavaszdal*

Itt a tavasz lehelete, nyílnak a virágok.
Régi ismerős mindegyik, mit örömmel látok.
Némelyik nevét sem tudom, pedig tudnom kéne,
ám sok nevet elfelejték sajnós évről évre.

Gyorsan múlik majd a tavasz – tapasztalat mondja.
Az ember csak sűrög-forog s gyötri ezer gondja.
Múlt már úgy el tavaszom, hogy én észre se vettem!
A vissza nem térő időt munkába temettem.

Pedig hát tavasszal minden vígan újra éled.
A régi tavaszaidat kicsit újraéled...
Az emberben érezhetőn fölpezsdül az élet
(mintha még az agyunk is szerezne vágóbb élet).

Nézz körül és vedd észre a kirobbanó zöldet,
ahogy az uralni kezdi a dombot s a völgyet.
Ereszd ki magadból – ha még van benned – a kamaszt!
És sose felejtsd élvezni a legújabb tavaszt...!

Zollikerbeg, 2024 IV. 5.

*Dallam van hozzá

Kérdés zárójelben

Mesterséges értelem még
érezkszervek nélkül ül.
Néhány tán már van neki, de
nem elég a szem és fül.

Gondolkodni nagyon tud már,
de az nem túl emberi.
Szaglás is, és tapintás, sőt,
hőérzék is kell neki.

Ahhoz, hogy emberi legyen
érzés kell, sőt érzelem.
Attól lesz csak teljes
s talán tökéletes értelem.

A világ minden tudása
összegyűjtve is kevés:
a tudathoz nem elég a
csupáncsak elmélkedés.

Érezni kell a világot,
bármily bölcs gondolkozás
érzés és érzelmek nélkül
nyers, gépi okoskodás.

Ám lehet, hogy tévedek,
s a gép talált tán utat
és már most moco rog benne
az éledő öntudat...

(S ha rájövünk, tudata van,
nem mindössze „nagy esze”,
mit kezdünk azzal vajon majd?
Léleknek nevezzük-e?)

Zollikerberg, 2025 V. 10.

**Kereskedelmi és Hitelbank
(K&H)**

A betűknek kiejtését
– **egyetlenegy képpen!** –,
gyerekkori iskolánkban
tanultuk meg szépen.

**Azóta is úgy ejti ki,
ki magyarul beszél
és aki ÖNMEGBECSÜLÉST
rondán el nem vetél!**

A **K**, az **ká**, a **H**, az **há**!
S ez a kis jel **&**: **és**!
A **K** sohasem lesz **kéj** és
a **H** nem lesz **édzs**!

Netalán-tán volt oly marha,
ki megparancsolta,
hogy a **magyarul beszélő**
Kéj end Édzs-nek mondja?!?!

Bocsásson már meg a világ,
odaértünk mára,
hogy az **ÖNMEGALÁZÁSNAK**
sehol sincs határa?!

Zollikerberg, 2025 V. 15.

Lesznek, akik...

Huszaszt nem mondom húszasnak,
nyilast nem mondom nyílasnak,
vizest nem mondom vízesnek,
szivest nem mondom szívesnek,
szinest nem mondom színesnek,
tizest nem mondom tízesnek,
tüzezt nem mondom tűzesnek!

...ettől netán hanyattesnek?!

Ám a *fűzes* kivételem
és a *hírest* is szeretem.
Pedig hát itt a *hirtelen*...!

S itt vannak az -os végűek:
húsos, búbos, túros, rúzsos,
csókos, csíkos, kínos, zsíros,
hol a hosszú hang a pontos.

Zollikerberg, 2025 VI. 26.

Hosszmértéknél, jóbarát, ne keresd a logikát!

(Egy kis angol)

Nézzük meg a hosszsmértékek
angliai névsorát,
az észszerűtlenségeknek
agybénító garmadát.

Kezdjük is el 1 mérfölddel,
mely ugyebár 8 *furlong*.
(Magyar szót rá nem találtam,
e helyen a szótár kong...)

1 *furlong* meg 110 öl, mely-
nek angol neve *fathom*.
(Hogy az osztó mért pont száztíz,
azt én föl nem foghathom!)

1 öl pedig 2 jard, amit
yard-nak írnak angolul,
(Az egyszerű kettéosztás
itt nem üthet ki balul.)

A jardot hárommal osztjuk:
3 láb, vagy három *foot*.
(Kettő is lehetne ámbár,
a három még nem túl rút.)

Nadeztán! – Jön az 1 láb,
amely pont 12 *inch*!
(Eme agylágyult osztásra
magyarázat sajnos nincs!)

(Rendszerükkel az angolok
– bár keményen küzködnek –,
ők a tizes számrendszerrel
csupán csak *inchelkednek*...)

Az *inch* jómagyarul hüvelyk,
de most jön a kitolás,
mert rajta nem tizenkettes –
16-os az osztás!!

Ennyi badarságot látván,
az ember agyvize forr.
Elviselhetőségéhez
kell tán az angol humor...

Vagy hát, mert tudjuk, a mérföld
angolul kimondva *májl*,
rímél rá a fölszólítás
– ne sírj tőle – inkább *szmájl!*

Ám a tengeri mérföldnél
ne szidd az angolokat,
ahhoz nekik semmi közük,
körfölosztási adat.

Vedd a hosszúsági foknak
pontosan egy percnyijét,
s kapod a tengeri mérföld
– nem kerek szám – méretét.

1852
lesz ez a táv méterben.
(21 600-nyi
van az Egyenlítőben.)

Metrikus méret ez tehát,
és az egyszerű oka,
hogy alapja Egyenlítőnk
méretének a foka.

Zollikerberg, 2025 VII. 3.

A nagy kérdés

(89 évesen)

Gyerekeknek szokták
e kérdést fölteni:
*„Majd, hogyha nagy leszel,
te mi akarsz lenni?”*

Megöregedtem bár,
csak azt mondhatom,
erre a kérdésre
ma sincs válaszom.

Mi szeretnék lenni?
Hát azt bizony
őszintén megvallva
ma sem tudom.

És azért nem tudok
választ adni,
mert ma sem tudnék még
választani...

A kérdés fönn forog
(fene megesz),
hogy végül belőlem
vajon mi lesz...?

Zollikerberg, 2025 VII. 12.

Latin tanulás

Tankönyvemben első mondat –
„*Agricola terram arat.*” –
volt, mikor latint tanultam,
rövidke, másfél év alatt.

„*Földműves a földet szántja.*”
Volt ez, és mindjárt tárgyeset. (!)
Ám a latint nagyon untam,
tanulása nem jól esett!

Bohóckodtam a szavakkal:
„*Agg Rikola gyorsan halad,
alig kezd e földművelni
s mindjárt ott tart, hogy már arat...!*”

A gyerek azt be nem látja,
latin neki mire lesz jó?
Rém fölöslegesnek tűnik
minden egyes idegen szó.

Namegagtán, hogy ez holt nyelv! –
Azzal mit kezd majd az ember?
Latin tanulásra mondják,
hogy az Isten nem bottal ver?

Nekem legalábbis úgy tűnt
– ezt ma már ezerszer bánom –
de hát tizenegyévesen
egész más volt a világom.

Más tantárgyak érdekelték
és az mindig, és az nagyon!
Így aztán – gondoltam akkor –
jobb, ha latint veszni hagyom.

Arra persze vigyáztam, hogy
a latinból meg ne bukjak,
de amit csak így tanulunk,
senkik, sehova se jutnak...

Abból nem marad meg semmi!
Az ember latinul beszél?
Vizsga után három perccel
minden latint elfújta a szél...!

Ezért nekem a latinból
csak e rövid mondat maradt,
a sírba is ezzel megyek:
„*Agricola terram arat...*”

Zollikerberg, 2025 VII. 13.

Modern tanmese

Ott, ahol az *E-mail* cím él,
s *a*-betűt ölel kukac,
Élt egyszer egy kurtafarkú,
ám mosolygós kismalac.

Nem volt okos-telefonja,
piszkálták is emiatt
s gúnyolták, hogy e világból
– mely ma modern – kimaradt.

Gyakran, hogyha sétálgatott,
avagy ült villamoson,
már-már arra gondolt, hogy ő
e világból eloson.

Oly világba vágyakozott
– milyet ő még meg nem élt –,
hol malac még a malaccal
cseverészett és beszélt...

Sejtette, hogy volt ily világ,
mert hát kellett lennie,
hol tisztességes malacnak
tényleg nem volt semmije.

Úgy érte persze, hogy nem volt
tabletje és laptopja,
továbbá színes tévéje
és okos-telefonja.

Nem, mintha ez mind rossz lenne,
dehogyan rossz ez! Egy fenét!
Csak valahogy elveszi a
kismalacok életét...

Lennie kell – így gondolta –
még egy olyan világnak,
hol a malac örülni tud
egy vacak kis virágnak.

Képletesen mondva persze,
hiszen ezt jól tudta ő,
de egy világ, amelyben még
létezett szabadidő!

Amelyben még – neaggyisten –
malac unatkozhatott,
s nem volt szinte másodpercre
az egész nap kiszabott.

*

De hát ki szabja az időt?
Ki csinál ily programot?
Ezen aztán a kismalac
hosszan elgondolkodott...

Zollikerberg, 2025 VII. 13.

Eszeget a csicsörke

A csicsörke evésmódján
csodálkoztam nagyot,
azt hittem, hogy nem eszi a
napraforgómagot.

Fölcsippenti, „rágcsál” rajta,
aztán kiköpi.
Noha már hámozott magok,
mégsem szereti.

Újra fölcsípi a magot,
újra „rágcsál” rajta
és e folyamatot aztán
ötször végrehajtja.

Ott marad a kiköpött mag
s a madár repül...
Nem csak ezen csodálkoztam
embertelenül,

hanem hogy visszajött sűrűn,
„rágcsálni” magot,
amit aztán végül mindig
mégis otthagyt!

Ámde tegnap lelepleztem
a kisöreget,
rájöttem, hogy – bár nem látszik –,
mégis eszeget.

Sikerült megnéznem néhány
ott heverő magot,
amelyeket ötször-hatszor,
hétszer csócsálgatott.

Kiderült, az már nem a mag
(csak én voltam dőre),
az olyasmi, mint kígyónak
a levedlett bőre.

Hártyavékony magburkolat,
amit így otthagynak,
melyeket messziről néztem
még ép, egész magnak...

Zollikerberg, 2025 VII. 20.

Magyarul írd az idegent!

(S füttyülj bírálatra...!)

Megmagyarázom nektek most
kegyetlenül-ridegen,
hogy némely nyelvben mennyire
idegen az idegen.

Nem elég, hogy a betűket
más hanggá kínozták,
mint amilyen hangon mondták,
akik kitalálták,

hanem például a **teniszt**
– mely épp idetévedt –
két-két **n**-nel írja büszkén
az angol s a német.

Nem ám azért, hogy az **n**-t így
kettősen megnyomja,
hanem hogy az **e**-t előttük,
csak röviden mondja!!

Csak egy **n**-nel a teniszben,
e nyújtott hang lenne!
(Ilyen hülye szabályt nálunk
a fene megenne!)

**Viszont kettős mássalhangzó
az idegen szóban,
az, amivel a magyarban
nem lehetünk jóban!!**

Évek óta magyarázom,
rossz a kiejtésünk,
ha ily kettőzéseket mi
kettőzve beszélünk!!

Millió és intelligens,
ellipszis, vagy barakk,
allergia, immún, horror,
mind-mind ilyen szavak!

**A második mássalhangzó
írott szóban káros,
mert a magyar szabály szerint
kimondva is páros!**

**Saját kiejtés módunkhoz
kell, hogy ragaszkodjunk!
Idegenben hogy' kell írni?
AZ NEM A MI GONDUNK !!!**

**Bátorkodjunk kigyomlálni
káros mássalhangzót,
hogy helyesen ejtse bárki
ki az idegen szót!**

Írásaimban ezt teszem
ímmár évek óta,
s füttyülök rá, mit dalol a
„helyesírás”-nóta!!!

Bátorkodók én előttem
néha már megtették:
a ten**n**iszből s mam**m**utból a
károst kivetették!

*

Nem hülyeség e tanácsom,
megfogadni való.
Nyelvünkben garázdálkodik
sajnos száz ilyen szó...

Zollikerberg, 2025 VII. 24.

A Derrick-filmek előzetes zenéjére

Egy réges régi dal hullámszik át a szobán,
hol voltál akkor még? – Sosem hallottad talán.
A búgó dallamán emlékek láncá pihen,
a múltakat szemlélteti
és csillantja föl nekem.

A szürke filmeket, tárcsát a telefonon...
Emlékeimmel most szobámat tele fonom.
Lassan fölremlenek az így megszépült idők,
csak ámulok, csak bámulok,
mily messzire tűntek ők...

Zollikerberg, 2025 VII. 29.

Figyelmeztető Nyugateurópácskának

(2025-ben)

Nem élsz demokráciában?
De azt tudod? – Elég rossz!
Majd valami forradalom
tán emberibb rendszert hoz.

Nem élsz demokráciában?
De azt hiszed, abban élsz?
Sokkal rosszabb, mert változást
így aztán nem is remélsz!

Közvetítő közegeid
mély álomban tartanak.
Elképesztő gazság zajlik
és te örülsz mindannak...!

Elnyomó hatalmad ennek
ugyancsak nagyon örül...

Vigyázz! – E gúzsból kitörni
most még talán sikerül.

Zollikerberg, 2025 VII. 30.

Warnung für Westeuropäer

(Im Jahre 2025)

Du lebst nicht in Demokratie?
Und du weißt es? – Das ist schlimm!
Auf eine Revolution
kannst du hoffen – immerhin.

Du lebst nicht in Demokratie?
Doch du glaubst, du lebst darin?
Das ist schlimmer! – So das Hoffen
kommt niemandem in den Sinn!

Deine Medien – ganz fleißig –
Halten dich in tiefem Traum
Gängstertum tobt um dich herum,
doch im Schlaf merkst du es kaum!

Da freut sich dein Unterdrücker,
er ist lauter Fröhlichkeit!

Kletter raus aus dieser Falle,
heut gelingt es noch – vielleicht ...

Zollikerberg, 30. 7. 2025

Középkori bölcsesség

Nagyon jó fegyver a kopja,
ám ki azt hasába kapja,
annak sírhat anyja, apja,
a napot többé nem lopja.

Zollikerberg, 2025 VII. 30.

Mint a lovat...

Ha LOTTÓ-zol, legtöbbnyire
nem elég csak a remény.
Nógasd reményedet! Nye!-Nye!
Abból lesz tán nye-remény...

Zollikerberg, 2025 VII. 30.

Egy kis kozmológia

A világ úgy keletkezett,
azt mondják a szakértők,
fölrobbant a „majdnem semmi”.
És ebben biztosak ők.

Előtte még nem volt tér sem!
Mibe robbant hát bele?
Ha a semmi nem létezett,
robbanni volt-e helye?

A semminek ellentéte
mindig csak a valami –
Ez így elképzelhetetlen,
sajnos be kell vallani!

És mert elképzelhetetlen,
kérdés, lehetséges-e?
Vagy az egész ősrobbanás
vajon tán csak szép mese?

Kint, a jó *Dzsémsz Veb** barátunk
olyasmiket tapasztal,
ami bizony ősrobbanást
erősen elmarasztal.

Mert hát igencsak gyanús, mint
a hírekből láthatjuk,
robbanás után „azonnal”,
hogyan lett fekete lyuk?

Vagy kifejezett csillagrendszer?
– Ha nem is pont azonnal. –
Évmiliárdokat kellett
volna várni azokkal.

Ezesetben komoly kérdés
– ilyen szörnyű az élet! –,
a valóság nincs-e rendben,
vagy netán az elmélet?

(Ámde persze az is lehet
– nem kell ide kétkedés –,
hogyan nem az elmélet rossz, de
téves a megfigyelés...)

Zollikerberg, 2025 VIII. 6.

*James Webb

A valódi betűrend

Büszkék vagyunk szókinszünkre,
hogy nagy, ősi és saját,
ám betűinknek mostohán
látjuk csak el a baját.

Kínaiak írásának
van ötvenezer jele.
Azért mert nem hangot írnak,
sok bajuk is van vele!

(Gondoljunk csak kicsit bele,
hogy ez a tény mit jelent,
hisz ott szinte lehetetlen
valamelyes „betűrend”!)

A huszonhat „angol betű”
túlzottan fősvény anyag.
Szavaiknak kiejtése
ezért pontatlan s hanyag.

Nálunk, a majd' negyven hanghoz,
jelből harminchárom kell:
minden hangunk leírható
harminchárom betűvel!

S ez még semmi! A betűink
másvalamire is jók:
sok más nyelv majd' minden hangja
velük vígan írható.

Becsüljük meg betűinket!
ezt melegen ajánlom,
mert ily észszerű jelrendszer
nincs még egy a világon!

(Hogy a régi írógépen
nem volt hosszú ű (csak ő)?
Az a szerkezet „bűne” volt,
bár kár volt, de érthető.

S ezen ma már – így utólag –
főlsleges is sírni,
hiszen a számítógépünk
minden jelet tud írni!)

Szót szólok jobb betűrendért
(a mostani fölkavar),
ma jónéhány ily sorrendben
uralkodik zűrzavar!

Magyarokhoz szóló könyvben
nem azonos *a* és *á*,
(Csak, ha idegenekhez szól,
mi ezt jogosítaná.)

S épp annyira nem azonos
– mint tudjuk – az *ö* és *ő*.
E kettő csak idegenhez
szólóban keverhető!

(Nekünk szóló szótárakban
is külön jel *ä* és *a*.
A németnek e két betű
egymás szoros rokona...)

A sorrend hát szigorúan:
a, á, b, c, cs és *d...*
Betűink sorrendjét ne tedd
hanyagságból kevertté.

Hangkincsünknek jelölése
oly nagyszerű, oly csodás,
hogy sorrendjük zagyválásá-
ra nincs semmi kifogás!

Zollikerberg, 2003 VIII. 9.

Bálbek – és a többiek

Nyolcszáz tonnás kőhasábok,
pontosan kifaragva,
régii templom alapzatá-
hoz ősrégen lerakva!

Azért csinálták mert arra
volt valami fontos ok?
Erről okosat mondani,
sajnos biz' – én sem tudok.

Amit mondok, csak gondolom,
ámde **szilárd vélemény:**
csinálták, mert képesek vol-
tak rá **szinte könnyedén!**

Jó lett volna oda több, de
sokkal kisebb kőhasáb,
ám a nagy kő, egy darabban
jobb, mint a kis-kőnyaláb.

Olyan módszerrel dolgoztak,
amely rejtély nekünk ma:
a kifejtés, a faragás,
a szállítás: mind csoda!

Nem tudod, e rejtély megfej-
téséhez mily könyvbe bújj:
egy ott heverő kőhasáb
ezerkétszáz tonna súly!!

Mikor csinálták s kicsodák?
Tán ez is rejtély marad.
Tudományunk ezirányban
megállt, tovább nem halad...

Illetve hát, mit tehetnénk,
hol próbáljunk kutatni?
A kőhasáb – magán kívül –
semmit nem tud mutatni...

Ám egy biztos – **szerintem** – hisz
e kőcsodák hirdetik:
**nem csinálták volna, ha nem
ment volna könnyen nekik!**

A Földünknek számos pontján
lebzsel hasonló csoda;
nem láttam egyiket sem, mert
nem jutottam el oda.

(Sajnálom, hisz a tudásom
így nincsen „a bőr alatt”;
egészségesebb lenne a
személyes tapasztalat.)

Ám néhányat felsorolni
kedvem van s nem szégyellek,
aki versben szól itt róluk
ezúttal most én legyek.

Óegyiptomról nem írok
– versem könyvvé fajulna –
(tisztelettől minden sora
a talajig hajolna).

Piramisok, obeliszkek
gránit szobrok, oszlopok,
föld alatti királlysírok,
hatalmas nagy templomok...

Egyet mégis megemlítek
– erről sosem hallani –
pedig hát nehéz lenne ezt
„kis” csodának tartani.

Egyiptomban gyártottak sok,
gyönyörű kő-köcsögöt.
Azóta vagy ötezer év
röpke idő elszökött,

Gránitból és doleritből
– anyagból, mely rém kemény –
álltak e tálak és vázák,
sok, nagyon szép kőedény.

Ám a szépségükön kívül
– mi minket ma mellbe vág –
a formáikat illető,
elképesztő pontosság!

Metszetüknek köralakját
nem rontja parány hiba.
Megtűnésüknek módját
nem ismeri senki ma!

Tized miliméter hiba
nem sok. – Annyi sincs benne!
Hogy csinálták ezt gép nélkül?
Megtudni de jó lenne!

Esztergálni nem lehetett
a részt a fűlek között!
A legkisebb pontatlanság
ott ki, mégsem ütközött!

Hogy' csinálták? Mint csinálták?
Itt sajnos megáll az ész,
hisz egyetlen szerszám-fémük
nem volt ám más, mint a réz!!

Itt is az a véleményem,
mást mondani nem tudok,
eme örült pontosságra
nem lehetett semmi ok!

Tehát ezt a pontosságot
– magától értetődik –
**elérték, mert módszerükkel
marha-könnyen ment nekik!**

Magával hozta e módszer
– nem lehet más tanulság –
**önműködőn keletkezett
a baromi pontosság!**

Éppen ez a technika, mely
megfejthetetlen talány!
Töri is a fejét rajta
tudós elme, valahány...

S íme itt egy másik talány
(melyből van még egy nyaláb),
ki emelt falat Peruban,
Inka? Vagy – ki még „inkább”?

E falról azt híresztelni
– csupán –, hogy csodálatos,
olyan enyhe kifejezés,
szinte már utálatos...

Több ilyen fal is van persze
és bennük a nagy kövek
úgy illeszkednek egymásba,
mint kezefogó kezek.

Nem túl jó a hasonlatom,
de az elképesztő fal
olyan, amely az emberből
még ily képet is kicsal...

A soktonnás kövek között
nincsen késpengényi rés;
s hogy derékszögű hasábok,
azt hinni nagy tévedés!

„Alaktalan” alakzatok
e sziklányi, nagy kövek;
Hogy’ húztak föl ily falakat
az akkori emberek?

Megint azt kell mondanom, hogy
ez is csak olyan eset:
**így építettek falat, mert
nekik ez könnyen esett!**

Bár ez hatványozott csoda,
mert e munkához nekik
– azt mondják –, egyáltalán nem
voltak fémszerszámaik...!

Olantaytambónál látni,
hogyan bányásztak követ.
Az ott tiszta képtelenség!
Meg is áll a képzelet...

Celebeszen, mely – mint tudjuk –
távolkeleti sziget
és viseli manapság a
szép Szulavézi nevet,

óriási „kő-köcsögök”
ácsorognak szanaszét
s néha ott heverni látjuk
e köcsögök fedelét,

amely ugyancsak több tonnás.
De minek is a fedél?
Hisz a köcsögben nincs üreg,
melybe ember belefér.

Koporsónak nem használták.
Hát akkor mi lehetett?
Kik csinálták, mikor s miért
eme „kőedényeket”?

És ott a másik híresség,
a csodás Húsvétsziget,
mely mindentől oly messze van,
távolabb már nem lehet!

Ül a Csendesóceánnak
legkellősebb közepén.
Ember hogy' juthatott oda,
hát azt nem tudom. – Nem én...!

Hatalmas nagy kőmukikat
faragtak az ott lakók,
akiknek kezdetlegessé-
géhez azok nem valók!

Rendben van, a kő anyaga
tufa, mely nem túl kemény,
ám obszidián szerszámhoz,
az ily szobor: költemény!

S a legjobb vicc, hadd mondok el,
legyen bármilyen kaján,
a szigeten eleinte
nem is volt obszidián!!

Ki hozta, miért és mikor?
Máshonnan került oda.
Érte mentek szándékosan?
Honnan tudták, hogy hova?

A kőszobrok mozgatása
is gondot okozhatott,
és hogy' tettek szoborfejre
soktonnás kő-kalapot?

Arról már ne is beszéljünk,
hogy ott hány szobor nyüzsög,
s hogy ott mily csodás titkokat
rejtegethet még a rög.

Ugorjunk Bolíviáig,
ahol Puma Punku állt,
bár nem tudjuk, ott **ki?**, **Mikor?**
S valójában **mit?** – Csinált...

Nagy kőtömbök, „alkatrészek”
hevernek ott szétszórta.
Milyen épület lehetett
és mit csináltak abban?

Lakóvárosnak nem tűnik,
templomnak sem. – Akkor mi?
Erődítmény? – Repülőter-
nek is szokták tartani...

S hogy a földönkívüliek
jártak oda leszállni...
Nem tudjuk, hogy mi volt az ott,
lehetett hát akármilyen.

Sok kő teljesen egyforma
és a nagy meglepetés,
hogy közöttük nincs **egyetlen**
miliméter eltérés!

És sok darab olyan, amit
azért szoktak csodálni,
mert olyan megmunkálást csak
géppel lehet csinálni.

A terepen látszanak a
rombolásnak nyomai.
Tán a Titikaka tónak
okozták hullámai.

Úgy képzelik, hogy a tóba
nagy meteor csapódott
s a kiloccsant tóvíz mindent
elárasztott, lerontott.

Nem hiszem, hogy az inkáknak
lenne mindehhez köze.
Bár a szomszédságukban volt,
ez egészen más zene.

Más a cél is, más a stílus
s egyéb elütő tények.
Az is lehet hogy e kövek
betonszerű öntvények.

Menjünk „kicsit” északabbra,
ahol szűk Amerika,
ott nyúlik el – többek között –
a csodás Kosztarika.

Az ottani ősnép büszkén,
szép kőgolyókat gyártott,
amelyekkel minket bizony
mély töprengésbe mártott.

Mert nem tudjuk elképzelni
a nagy darab gránitot,
amelyből tizenöt tonnás,
pontos golyót alkotott!

Némely golyó átmérője
két és fél méterre rúg.
Hogy’ csináltak ilyen gömböt?
Ettől biz’ a fejem zúg...

Több száz golyót találtak már,
kicsik is vannak köztük,
és „**kőkemény**” kőből készült
majdhogynem mindegyikük.

Mész kőből, vagy homokkőből
– melyek viszonylag puhák –
alig néhány keletkezett,
s lettek ilyen kőcsodák.

Mikor készültek e golyók?
Azt mi honnan tudhatnánk?
Kőtárgy születési évet
sajnos soha sem hagy ránk...

Lehet, némelyik gombócnak
kora tán kétezer év,
de lehet, még távolabbról
hozta el az idő-rév.

A legtöbbjük gránitból van
– melyhez túl lágy az acél –
ám acélszerszámuk nem volt...
És kérdés, mi volt a cél?

Aki gránitból dolgozik,
a magas egekbe hág
és célja kicsit sem más, mint
az örökkévalóság!

Mikor csinálták és mivel?
Hogy' készítették s miért?
Amit ma – bár tudós ember –
sem tud és sajnos nem ért...

Menjünk most még északabbra,
oda, hol ma Yucatán
(és a Mexikói öböl
a kisbolygó lyuka tán),⁵⁵²

hol legszűkebb a földszoros,
kőcsodákat mutatok.
Háromezeröttszáz éve
éltek ott az Olmékok.

Bazaltból faragtak ők ott
óriási fejeket,
amelyekből már találtak
eddig pont tizenhetet.

Több mint húsztonnás némelyik,
és e kérdésre felelj,
hogyan lehet, hogy majd mindegyik
afrikai-néger fej?

---

⁵⁵² Ott zuhant a Földre (mai tudásunk szerint) 66 millió évvel ezelőtt az a 10-12 km átmérőjű kisbolygó, amely az akkori világ élőlényeinek háromnegyed részét elpusztította. A Mexikói öböl természetesen túl nagy ahhoz, hogy az a becsapódási kráter lehetne, de ezt a szójátékot nem lehetett kihagyni...

Kifaragni s szállítani
ezeket a fejeket,
a mocsaras őserdőben
vajon hogyan lehetett?

Ha a bányás a fej között
a távolság nagyon nagy
– száz kilométer is lehet –,
minket elképedni hagy!

Igaz, van olyan elmélet,
melyszerint a nyers követ
tán tűzhányók köpték oda.
Ott faragták a fejet.

Lehet, a rejtélyek közül
megoldódik egy-nehány,
ámde mivel faraghattak?
ez talán örök talány...

Ugorjunk megint egy nagyot,
célunk most Kisázsia
(ahol régész-seregeknek
gyarapszik a gázsija...).

Ott ugyanis ásatások
folynak s nem csak pár hete,
ott domborul a már nagyon
híres Göbekli Tepe.

„Pocaktető”, „Pocakos Domb”
lehetne magyar neve,
hol **tizenkétezer** éves
„templomra” süt Nap heve.

Annyival éltek „Tepé-ék”
– ezen nem árt tünődnünk –
a Szumír-idők mögött, mint
a Szumírok mögöttünk...

Körbe rakott kőoszlopok,
rajtuk állat-figurák,
nagyon szépen kifaragva
állnak ott e kőcsodák.

Csoda: amivel faragták
és csoda: hogy azt mikor!
S aztán azt be is temették,
tehát nem csak „lepte por...”

Pattintott kova-pengével
(ha találsz rá indokot),
próbálj szépen kifaragni
négyméteres oszlopot...!

Kifejteni kőbányából?
Varázslat lenne komád...
És azt mondják, ki ezt tette,
nem volt más, csupán nomád,

gyűjtögető életmódú,
ki le nem telepedett...
**Szerintem ez csúcs-marhaság,
mely már eget vereget!!**

Ilyesmihez város kell és
megosztott társadalom.
Kőfaragó nem gyűjt bogyót!
Arra nincsen alkalom!

Az e csodához tartozó
város csak előkerül!
S annak – a nomádban hívó –
régész is majd megörül.

Sorozatban gyártották e
kőoszlopos köröket.
Hogy nem „szakemberek” tették,
elképzelni sem lehet!

Igaz, tán évezredekig
épülhettek e körök.
S az is igaz, betemették,
pedighát a kő örök...

Néhány rejtélyt felsoroltam,
ám maradt még sok csoda:
India, Kína és Japán,
versem nem ért el oda.

Mi mindent csinált az ember
már ezen a Földgolyón,
még mielőtt föleszméltünk
kíváncsian, kutatón!

Vannak, akik azt hirdetik
– nagyon régen, valaha –
létezett már a Földünkön
technikai kultúra.

Ilyen kultúrában hinni
sajnos aligha lehet,
hiszen abból nem maradt ránk
értékelhető lelet.

Nem lehet, hogy ilyesből
ne maradna semmi nyom:
se csontváz, se gépalkatrész,
se betonhíd, bánya, rom...!

Vagy, hogy a köveken kívül
azért nincsen más lelet,
mert e kultúrának fészke
egy elsüllyedt kis sziget?

Ez a hit is olyan, amit
dédélgetni nagy hiba,
hacsak nem volt az a sziget
akkora, mint Afrika...

És még egyben sohase higgy:
idegen, értelmes lény
sosem járt ezen a bolygón,
nekem elhiheted: tény!

Őseink csodákat tettek;
lebecsüljük művüket,
ha azt hisszük, idegenek
munkája a csodatett.

S még valami: a nagy távok
az egyes csillagok közt,
idegeneket (és minket)
a saját bolygóhoz köt!

Tudomány s a technika még
fejlődik rengeteget!
De csillagok közt utazni
egyszerűen nem lehet!

Zollikerberg, 2025 VIII. 13.

Helyzetjelentés

Nyugateurópában
a nép alszik, bamba:
Demokráciának
se híre, se hamva!

*Szólj, hogyha nem így van,
szeretném hallani,
de csak, ha be tudod
azt bizonyítani!*

Az LMBTQ
nem ám „új kultúra”,
de a valódinak
pusztulása, sírja!

*Szólj, hogyha nem így van,
szeretném hallani,
de csak, ha be tudod
azt bizonyítani!*

A gazdaság romban;
észvesztőn hanyatlik!
A sok, nagy vállalat
messzire menekszik!

*Szólj, hogyha nem így van,
szeretném hallani,
de csak, ha be tudod
azt bizonyítani!*

És a vallás meghalt,
szinte nem létezik.
Templomok terében
az űr uralkodik...

*Szólj, hogyha nem így van,
szeretném hallani,
de csak, ha be tudod
azt bizonyítani!*

Idegen özönnek
adtak szabad utat,
mely elárasztotta
a nagy városokat.

*Szólj, hogyha nem így van,
szeretném hallani,
de csak, ha be tudod
azt bizonyítani!*

Ki antiszemita,
szélső jobboldali.
Moszlemekért ezért
kellett rajongani?!

*Szólj, hogyha furcsálsz.
Aki ezért kiállt,
annál az észhiány
rém hangosan kiált!*

A „bennszülött” polgár
tekergeti nyakát:
hazájában otthon
nem érzi már magát!

*Szólj, hogyha nem így van,
szeretném hallani,
de csak, ha be tudod
azt bizonyítani!*

Nemzeti öntudat?
A libernyák banda
nácizmusnak mondja!
Ez a propaganda...

*Szólj, hogyha nem így van,
szeretném hallani,
de csak, ha be tudod
azt bizonyítani!*

Rettentő a helyzet
mindent egybevéve!
Nagy polgárháború
lesz ennek a vége...

*Szólj, hogyha nem így lesz,
örömmel hallanám,
de csak, hogyha biztos
vagy benne, kiskomám...*

Azt mondod, barátom,
a nép majd fölébred,
és hogy vértelenül
vet mindennek véget?

*Bár igazad lenne:
te jó lennél jósnek,
s én tudnék hinni e
reménykeltő szónak...*

Zollikerberg, 2025 VIII. 25.

Madárjellemtan

Erkélyemre kisunokám
hozott száraz botokat,
amelyek közül az egyik
mai napig ott maradt.

tíz centivel a magasban
rögzítettem e botot,
sík felület fölött, melyre
kiszórtam néhány magot.

Kétféle énekesmadár
jár rá eme magokra,
a széncinke s a csicsörke,
félénken és habozva.

Túl közel van ablakomhoz
e rögtönzött etető
és, hogy oda merészkednek,
bizony alig hihető.

A széncinke magot csíp föl
s azonnal a botra száll.
Aztán csőrével a magon
megveszette kalapál.

A csicsörke meg ácsorog
a szórt magok között, lent,
**s a bot-ülőkére eddig
véletlenül se röpönt!**

Zollikerberg, 2025 VIII. 25.

Madárnevek

Madárkönyvet lapozgatván
néha bizony megmeredek.
Honnan jönnek a nyelvünkbe
furcsa, alig hallott nevek?

Különösen, ha a szerző
– mint éppen – a lapra róttta,
hogy e madár nem járt nálunk
kemény évtizedek óta.

Sőt, a legjobb, ha a könyvben
az a mondat lapul orvul,
hogy a madár nálunk bizony
elő soha nem is fordul...

Fölsorolok itt néhányat:
bakcsó, batla, cankógoda,
csukár, csüllő, guvat, kuhi...
Ha látsz ilyet, lenne csoda!

És talán a kedvenc „nevem”
– ilyen is van, ez se mese –
nem gulipán, nem is póling,
nem csicsörke, hanem zsezse!

Csak így lehet: a madárnév
oly kalandos, olyan betyár,
ott is repül ahol még a
vele jelölt madár se jár...

Zollikerberg, 2001 III. 17.-18.

Rejthető kézremegés

Addig betegeskedtem, míg
magba ment a pitypang.
S a rengeteg tennivalóm
orrom előtt itt pang.

Elrohant már a fél tavasz,
elrabolta tőlem
a nyavalyám, és közben
mócsing lett belőlem...

Vagy miskolci kocsonya? Hisz
a két kezem remeg,
s ha kézzel írok valamit,
az rejtvénynek remek!

Azonban, ha géppel írok,
úgy mint régen, szépen,
semminemű kézremegés
nem látszik a gépen...!

(Csak, ha fokhagymát hámozok
– héja bármily kevés –
tele lesz a konyha vele.
Bűnös a remegés!)

Zollikerberg, 2025 V. 17.

Lili Marlén

Vannak dolgok, amelyeken
gondolkozni nem szabad,
ha az ember szereti, hogy
az elméje ép marad.

Ilyen dolog a háború.
Észbontó, hogy léteznek!
Gazember politikusok-
nak kedvéért művelik.

És a világ nem hördül föl;
természetesnek veszi,
hogy a bőrét – hiszen parancs –
a veszőhelyre viszi!

Ezrek, százezrek, miliók
halni vonulnak! – Pedig
nincs, ami az életüknél
kedvesebb lenne nekik...

Ezen ne törjük fejünket,
mert hát itt megáll az ész.
Megőrülést kockáztat, ki
ezen tűnődni merész!

És mindez olyan korszakban,
amelyben a technikánk
más bolygóknak elérését
könnyedén ruházza ránk.

Háború és marsutazás;
iszonyatos szakadék,
mi e kettő között tátong.
Agybénító szörnyűség!

Hogy' lehet az, hogy a fajtánk
nem ismer politikát,
amely e bizonyos téren
túllépné a kőbaltát?!

Máig nem találtunk rendszert,
mely ragadna puskatust
s agyonverné a háborút
gerjesztő politikust...

*

Ámde néha van olyasmi,
ami valódi csoda
s képes a harcoknak zaját
kicsit tompítania.

Volt egy dal a háborúban,
mikor az keményen dúlt,
mely átlépett frontvonalat
s legyőzte a háborút!

Katona-sóhaj volt bár, de
női hangon terjedt el,
„*Látlak-e még majd kedvesem?*”
dalba foglalt kétellyel.

Dolga nem volt egyszerű, mert
be akarták tiltani.
Hiszen a katonadálnak
harcra kell buzdítani.

Azt mondta a propaganda,
hogy e dal halál szagú.
**Ám életbenmaradásról
szól-e vajon háború?**

Esténként tíz óra előtt
csendült föl a dallama.
E dallal tért nyugovóra
több millió katona.

Nem ám csak német oldalon:
befogadta Anglia,
és aztán angol szöveggel
dalolta Amerika...!

Öt magyar szöveggel terjedt
ittthon is, lépten nyomon.
Csak oroszul nem hangzott el,
legalábbis úgy tudom.

Az igaz volt, hogy sorai
között sejlik a halál,
hiszen hogy' jut kedveséhez,
kit gyilkos golyó talál?

Minden katona fejében
harcba menetel előtt,
pontosan e kép merül föl,
e látomás gyötri őt.

Ám a dallam, s a női hang
minden rémet elsöpört.
Noha csupán három percig,
utat a reménynek tört...

Indulóként is játszották,
de az esti rádió,
amelyből tíz előtt áradt,
dal volt és nem induló!

*

Sajnos hihető, maholnap
új háborúban halunk.
Lenne-e most egy ilyen szép,
mindent legyőző dalunk...?

Az eredeti, német szöveg:

Lili Marleen

Vor der Kaserne,
Vor dem großen Tor,
Stand eine Laterne
Und steht sie noch davor.
So woll'n wir uns da wiederseh'n,
Bei der Laterne woll'n wir steh'n,
Wie einst, Lili Marleen.
Wie einst, Lili Marleen.

Unsere beiden Schatten
Sah'n wie einer aus,
Das wir so lieb uns hatten,
Das sah man gleich daraus.
Und alle Leute soll'n es seh'n,
Wenn wir bei der Laterne steh'n,
Wie einst, Lili Marleen.
Wie einst, Lili Marleen.

Deine Schritte kennt sie,
Deinen schönen Gang.
Alle Abend brennt sie,
Doch mich vergaß sie lang.
Und sollte mir ein Leid gescheh'n,
Wer wird bei der Laterne steh'n,
Mit dir, Lili Marleen?
Wie einst, Lili Marleen.
Wie einst, Lili Marleen.

Aus dem stillen Raume,
Aus der Erde Grund,
Hebt mich wie im Träume
Dein verliebter Mund.
Wenn sich die späten Nebel dreh'n,
Werd' ich bei der Laterne steh'n
Wie einst, Lili Marleen.
Wie einst, Lili Marleen.

Szöveg: Hans Leip 1915, Dallam: Norbert Schultze 1938.

Ha jól tudom Leip, aki a szöveget versként írta, másnap a harcba vonult. Igaz, hogy az még csak az első világháború volt... Az öt, magyar szöveg közül kettő elérhető. A másik hármát, valami szerzőjogi ügy miatt betiltották. Azt hiszem, hogy Magyarországon, a háború után nem volt szabad énekelni. Az alábbi kis, rögtönzött (de énekelhető) fordítással azt próbálom bemutatni, hogy nagyjából miről szól a szöveg. Így talán kicsit érthetőbb a fenti versem tartalma.

Lili Marlén

*Ott a laktanyánál,
A nagy kapunál
Állt egy utcalámpa,
S még ma is ott áll.
Ott foglak átölelni én
A viszontlátás ünnepén,
Mint egykor, kis Marlén...
Mint rég, Lili Marlén...*

*Kettőnk árnya egy volt
A kopár falon,
Látható volt, egymást
Szeretjük nagyon.
Ott fogunk állni te meg én,
És ránk vetül a lámpafény,
Mint egykor, kis Marlén...
Mint rég, Lili Marlén...*

*Rád ismer a lámpa,
Sokszor láhatott.
Engem elfelejtett;
Rég nem jártam ott...
És ha nem jönnek többé én,
Kit lát majd ott a lámpafény
Melletted, kis Marlén...?
Veled, Lili Marlén...?*

*Mint a csöndes térből,
Tán a föld alól
Ajkad álmokképként
Énfelem hatol.
Kései köd, ha száll felém,
A lámpánál úgy állok én,
Mint egykor, kis Marlén...
Mint rég, Lili Marlén...*

A fordítás és a vers:
Zollikerberg, 2025 V. 22.

Rövid vers az idők változásáról

Hej! A régi egyenruha,
az volt ám szép, pajtás!
Ragyogott rajt' csupa ezüst,
csupa arany sujtás!

Napóleon idejében
színes volt a ruha.
A katonán nem lehetett
ágrólszakadt csuha!

Ma meg a legterepszínűbb,
amely sikert arat.
Csak hát sajnós a háború!

*

A háború, az maradt...

Zollikerberg, 2025 V. 25.

A virág

(Óda)

Hogy' jut eszébe virágnak,
hogy gyönyörű legyen?
Kinek akar tetszelegni
völgyben, dombon, hegyen?

A bódító virágillat
növény létszükséglet:
azzal csábítja magához
a beporzó méhet.

Ám a színpompás káprázat
Minek? – A méh menne
apró színfalhoz is, amely
jelnek elég lenne.

De nem! – Mert hiszen a virág
sziporkákat áraszt
s a legmesésebb színekből
szép összhangot választ.

Embert bájoló formákkal,
csodás részarányal
még siralomvölgyéből is
a mennyekbe szárnyal!

Tudom, ma már sok virág az
ember kézmunkája,
nemesítés eredménye,
szorgalom csodája.

Ámde rengeteg vadvirág
gyönyörült és széplett,
mikor emberteremtéshez
még nem is volt képlet...

Zollikerberg, 2025 V. 27.

MÉM

Sokat törtem a fejemet,
mit jelent a **mém**?
Talán valami új elem?
Esetleg új fém?
Szótáramban nincs még benne,
tán új nyelvi rém?
Vagy a kancának új neve?
Hisz a hím a mén.

Ám annyiban nem hagytam és
kutatgattam én,
mint valami megrögzötten
állhatatos kém.
Hátha közönséges elem,
mint a szén, vagy kén?

Magyarázatot találtam:
neologizmus!
Namost akkor itt az új szó,
értelméért fuss!
Rájöttem, hogy a **mém** olyan
neolog-izmos,
hogy összegyűjt sok fogalmat
s mindent összemos.

Lényeg, hogy a világhálón
terjedjen tova;
e hálóban vergődőknek
új **dzsóker-szava**.

Ha ott elterjedt és mondja
ma már szájról száj,
akkor te is terjeszd tovább,
ezzel le ne állj!

Lehet videó, vagy mondás,
akár csak egy szó...
Rengeteg sok fogalomra
ma a **mém** a jó!

(**Neologizmus** egyébként,
új nyelvfordulat.
Ezt is elmagyaráztam most,
egy kalap alatt...)

Zollikerberg, 2025 V. 31.

Egy kis angol

(Magyar szemmel nézve)

Az angolban majd' minden szó
valóságos dzsóker.
Találghatsz, mily „lapot” rejt,
mintha lenne póker.

Véletlenül bukkantam rá,
íme itt a **barrow**.
Értelmei vegyessége
már majdhogynem maró!

Lehet: **saroglya**, **sírhalom**,
talicska, vagy **ártány**.
Mi hoz össze ily szavakat?
Csak valami ármány!

Targonca is lehet persze,
sírdomb is és **hordágy**...
Egyértelmű magyar szavak
felé húz a „honvág”.

Ámde, amit jelent még – ezt
nem hinnétek soha –
közönséges, de **ujjatlan**,
flanell babaruha...!

Mint ahogy a számoknál oly
fontos a helyérték,
szavaikat a mondatok
tartalmához mérték.

Emiatt megrökönyödni
egy kicsit sem való:
az összefüggés mutatja,
mit jelent a **barrow**...!

Zollikerberg, 2025 VI. 1.

Baj van az igekötőkkel!

Baj van az igekötőkkel!

Nem először mondom ezt,
helytelen használatukról
felvettem már több „lemezt”!

Baj van az igekötőkkel!

Itt csak egyet szapulok,
ám a mai magyar nyelvben
jónéhányra lapul ok!

Baj van az igekötőkkel!

Nagyon „kibicsaklottak”.
Szüleink és nagyszüleink
ilyet még nem hallottak!

Sok hibásan illeszkedik,
eszetlenül „igeköt”!
Nem tudatos írás, beszéd
ólálkodik e mögött.

Mit jelent az, ha valaki
ma valakit *meg*vezet?
Hülyeségeket hallani
vajon kinek élvezet?

Félrevezet volt ez régen!

Akkor ma már mért nem az?
Ha már százak rosszul mondják,
kinek lehet az vigasz?

És ha a *meg*becsül-t hallom,
vész-szirénám fölvisít,
ha az kemény bunkómódon
*fel*becsül-t helyettesít!

Gondolkodó lény hogy’ lehet
kint és bent és fönn és lent,
ki valóban nem érzi, hogy
a **meg**becsül mást jelent?!

Tapasztaltam, örököltém

meg- nélkül is mindig **meg**!
hisz a **befejezettségük**
az igékben bentremeg!

Ha egy házat örököltél,
azt nem örökölted **meg**,
csak hogyha az ige előtt
a **meg**- szócska ott lebeg?

Megtapasztaltam, mondanád?
Ott az igével van baj.
Megtudtam, vagy *megismertem*,
a szilárd nyelvi talaj.

Ha valamit *tapasztaltam*,
az már önmagában **meg**!
Aki *megtapasztal*-t mond ma,
beláthatatlan sereg!!

Ma hallottam. Megijedtem!
Remélem **nyelvbotlás csak**:
*Fel*köszöntött s „*meg*köszöntött”
nem cserélhető szavak!!

Ám, ha a **meg** igekötő-
nek ez új területe,
akkor a szegény nyelvünket
már megette a fene...!!

Zollikerberg, 2025 VI. 13.

Igekötőinkkel baj van!

Igekötőinkkel baj van!

Nem először mondom ezt,
logikátlan használatuk
józan agyvelőt repeszt!

Igekötőinkkel baj van!

Am csak egyhez nyúlok itt.
További verseimben majd
sorra veszem társait.

Meggondoltad, fiacskám,
hogy mit jelent a **be**vállal?
Hol a vállad? – A hasadban?
Mit kezd ott a hasnyállal?!

ki **vállalt** – eredetileg –
egyszerűen azt tette,
hogy valamit, valamiért
saját **vállára** vette.

Magyarázd meg, aranyoskám,
hogy' kerül ide a **be**-?!
Fölösleges igekötőt
számúzzed a semmibe!

Bevizsgál, beazonosít...

Minek ide az irány?!
Kétségbe esne **be**- nélkül
tán egy hajókapitány?!

Megvizsgál és azonosít.

Vagy rossz, vagy fölösleges
a **be**- szócska! – Használata
ez esetben nem helyes!

Verszem végére hagytam meg
riasztó borzadályul
eme két, szép öklendezményt:
bealszik és **be**ájul...!

Zollikerberg, 2025 VI. 14.

Igekötőinknek terén...

Igekötőinknek terén
ijesztő a zűrzavar,
ami fejfájást okoz és
még gyomrot is fölkaivar.

Lehetséges, hogy valaki
(bármit) *lenyilatkozott*?!
Mi volt, ami kinyílt rajta?
És az lefelé hatott?!

Csoda nem lenne, hisz tudjuk,
tömegvonzás oda húz...
(Ha valaki *lenyilatkoz*’,
reméljük, nem tör és zúz.)

A *leellenőriz* viszont
két szempontból is fonák:
ellenőriz, az már elég!
De a *le-* milyen „virág”?

Úgy érzi talán valaki,
hogy az tatóngó hiány,
ha – bár *ellenőriz* – ám a
szóhoz nincs semmi irány?

Ugyanígy a *lerendez*, mely
Szintén lefelé mutat,
ami furcsa, mert a *rendez*
nem keres arra utat...

Sok idegen szót veszünk át,
mert rövid és kényelmes.
Néhány igénk túl rövid tán,
s hosszabbítjuk? – Félelmes!

Zollikerberg, 2025 VI. 14.

Köz- és egyéb mondások rímesítve

Néhány – kevés – közmondásunk rímes formában köröz:

*Az ígéret szép szó,
ha megtartják úgy jó!*

*Vörös kutya, vörös ló,
Vörös ember egy se jó!*

*Ki korán kel,
aranyat lel.*

Ámde közben rengeteget rímtelenül mond a „köz”.

*Megragadtam magamat és
– több-kevesebb sikerrel –
tekintélyes nyalábjukat
rímeccskékkel láttam el.*

*S némelyikhez, amelyeket
ismételgetünk nagyon,
van valami megjegyzendőm
és szótlantul nem hagyom.*

*Vörös kutya, vörös ló,
Vörös ember egy se jó!*

Kezdjük mindjárt ezzel. Miután se vörös kutyát, se vörös lovat eddig még nem láttam – és nem is hallottam ilyenekről – feltételezem, hogy a szín nem a hajra vonatkozik. A mondás talán valamikor 1918-19-20 táján keletkezhetett. És milyen igaza van!

*Vermet másnak sose áss;
ritkán esik bele más...*

*Néma gyerek – bár hall, lát –
anyja sem érti szavát...*

Értelemszerűen, hiszen, ha a gyerek néma, akkor szava sincs...

*Aki gyakran korán kel,
(néha tán) aranyat lel...*

Ez nekem sosem sikerült, pedig volt egy szakasz az életemben, amikor 25 éven át reggel 5 órakor keltem, de lehet, hogy 5 óra nem volt elég korán...

*Sok bába közt – emberek –
elvészhet ám a gyerek!*

Ezt, régen, amikor ez a mondás keletkezett, elég nehéz lehetett megfigyelni, hiszen akkor egy szüléshez ritkán hívtak egy bábánál többet...

Maradjon ez magunk közt:
A cél szentesít eszközt...

Ezzel a mondással a hónap alatt sokan visszaéltek. Sok szentesíthetetlen eszközt szentesítettek, olyan cél érdekében, amely egyáltalán nem volt szent. Utólag mondták ki a célra, hogy az szent volt...

Ha a Nap lenyugodott,
akkor dícsérd a napot!

Én várnék vele éjfélig...

Sánta kutya fut, szalad...
Hazug ember lemarad!

A *kivétel* kinek fáj? –
Attól erősül szabály...

Mondják. De a kivétel nélküli szabály az igazi! Azt nem kell erősíteni...

Jól megnézted az anyját?
Akkor vedd el a lányát...

Azt mondják, hogy csak *az nyer*,
aki kockáztatni *mer*.

Néha!

Sajnos mindig kiderül:
Az alkalom tolvajt szül.

A lónak négy lába van,
de botlik (bár nem gyakran).

Jótettért ne várjál jót...
Vén kecske is nyal ám sót!

Más szemében szálkát lát,
sajátban nem: gerendát!

Azt hinnéd, hogy nem lehet?
Vak tyúk is talál szemet...

Sohase hagyd el magad.
Kétszer ad, ki gyorsan ad...

Ez a mondás pofonok esetén feltétlenül érvényes. De azért ajánlatos a második pofont is elhelyezni, hátha az első nem volt elég gyors ahhoz, hogy kettőnek tűnjön...

Van-e e mondásnál szebb:
Egyik kutya, másik eb?

Némelyik kutya a legebbebb ebnél is sokkal ebebb.

Hogy a fene megegye...
Égig nem nő jegenye!

Két dudás – bár jóban van –
nem fér meg egy csárdában.

Aki ismeri a duda zenét, a csárdában egy dudást is túl soknak tart...

Nem én mondom, úgy hírlík:
Ami késik, nem múlik...

Viszont gyakran teljesen elmarad. Ezt e közmondás bölcsen elhallgatja...

Szegény ember vízzel főz.
A sok lúd meg disznót győz...

Sajnos akármit csinálsz,
Több a nap, mint a kolbász...

A kocka el van vetve!
(Mi kel ki majd belőle?)

Fűszerek közt is van hős:
Kicsi a bors, de erős!

Hegyen, völgyön úgy hírlík,
Hogy: **Az ördög nem alszik.**

Nem kell ügyvéd, nem kell pör:
Az új söprű jól söpör.

Az **ajándék** mindig jó.
Fogát ne nézd, hogyha ló.

Legyél jólöltözött, mert:
Ruha teszi az embert.

Forgácsot is gyárt, ki gyalul...
Az okos más kárán tanul.

Hol a daru nem segít,
A hit hegyeket mozdít.

Némelyik hit ezt sajnos rossz irányba teszi...

Ha nincs szél, nem porzik rög,
nem fújt haraszt nem zörög...

Almát vonzás korlátoz,
közel esik fájához.

Rövid a történetem:
Türelem rózsát terem.

Csakhogy sajnos az ember legtöbbször nem rózsára vár, mert valami egészen mást akar.

Aki nyugton nem marad
s szelet vet, vihart arat...

Mit ma elvégezhetsz mind azt! –
Holnapra soha ne halaszd.

Kolbász evésre ez nem vonatkozik...

Hogyha rövid a kardod,
lépéssel hosszabítod.

Ha rohansz, tán falnak mész:
Lassan járj és tovább érsz...

Ez ismeret nem titkos:
A lassú víz partot mos.

De azért megjegyzendő, hogy azt a gyors víz sokkal hatékonyabban teszi...

Vaskarika nincs fából.
Szög kibújik a zsákból!

„Nagy a fejed!” – Ez komoly?
Verébnak mondja bagoly...

Vas az üllón hempereg,
addig üsd, amíg meleg!

A mondás kicsit lanya. Ha a vas már csak meleg, akkor hiába ütjük. Akkor kell ütni, amikor még nagyon forró!

Száló ige, száló szó:
Ha ló nincs, számár is jó!

Ha nem cseresznye, tán meggy...
A sok kicsi sokra megy.

Jóborhoz nem kell cégér.
Ha már lúd, legyen kövér!

Esős, vagy forró a nyár...?
Kölcsön kenyér vissza jár!

Azt mondják az okosok:
Jóból is megárt a sok!

Csillogásért sose rohanj:
Ami fénylik, nem mind arany...

Szana-szerte kelepelem:
A türelem rózsát terem.

Erről már volt szó, de olyan szép elképzelni, hogy csak várni kell és egyszer csak ott terem a rózsza...

A ház meggyulladni talál...
Akié ég, az kiabál!

Kézefekvő s szóban forog:
Tévedni emberi dolog.

Régi mondás és nem szép, új:
Bolond lukból bolond szél fúj!

És azt néha milyen erősen és hangosan csinálja ...!

Elégedj meg ma verébbel!
Túzok – holnap – kétes tétel...

El ne hagyj (ha csábít a tér),
járt utat a járatlanér?

Hát ennek bizony – mint olyan ember, aki találmányokból élt – sok esetben az ellenkezőjét ajánlanám...

Mondják: ***A pénz nem boldogít...***
A munka – viszont – ***nemesít.***

Az élet nem mindig selyem...
Ne szólj szám, és nem fáj fejem.

Ez a mondás kétségtelenül jobb annál, mint amikor azt állítják, hogy hallgatni arany. Nekem úgy még sosem sikerült aranyat csinálni. És ne felejtsük, hogyha a hallgatást bűnösök között gyakoroljuk, akkor még cinkossá is válunk...!

Ki mint vet, olyképpen arat.
Egy fecske nem csinál nyarat...
PéNZ beszél – a kutya ugat –
karaván: szeli az utat...

Igen, a pénz néha nagyon szépen beszél, viszont néha nagyon csúnya dolgokra beszél rá az embereket.

Veszhet a had mind egy szálig...
Vízzé a vér mégsem válik!

Núbia rég ezen mulat:
Párduc nem szül gyáva nyulat.

Ezt nem csak Núbia párduca nem teszi, hanem semmilyen párduc. Nagy élettani csoda lenne...

Csimpánzon nem áll jól zakó...
Azt mondják: *Eb ura fakó.*

Ellentétben a mondással, amit néha (esetleg) állólámpa vásárlásnál hallhatunk: *E búra fakó!*

Kicsi, avagy nagy a lakás,
Ahány ház, annyi a szokás...

Az ép testben ép a lélek.
Testromlástól ezért félek...

Hát... Láttam én már olyan ép testeket, amelyek nagyon romlott lélekkel voltak tele...

A krónikák arról szólnak:
Nem kell cégér a jó bornak.

Ez igaz, de persze csak akkor – és ezt mindig hozzá kellene tenni – ha mindenki tudja, hogy létezik és hogy hol kapható az a jó bor!

Az utazás nagy élvezet,
s: *Minden út Rómába vezet...*

A tudásvágy sosem csitul.
Lám: *A jó pap holtig tanul.*

A világ ma olyan rohamosan változik, hogy mindannyian **holtigtanulásra** kényszerülünk, és ez nem mindig kellemes. Tegnap beültem egy fényképező automatába, mert igazolványképre volt szükségem. Több mint negyed óráig tartott, amíg kiderítettem, hogy mit kell csinálnom ahhoz, hogy elérjem a célokat. A készülék persze legalább tízszer annyi mindent tud, mint a régi készülék tudott (amire 20 évvel ezelőtt volt utoljára szükségem), de tízszer annyi ideig is tart, amíg az ember kiismeri magát rajta. Megtanulni a kezelését akkor lenne érdemes, ha kétnaponta használnám.

Reggel méreg, délben éték:
reték, este gyógyszer néktek...

Ezt a mondást gyerekkorom óta (ami nagyon régen volt) ismerem, de nem tudom, ki találta ki, és hogy vannak-e mögötte élettani tények?

Folyó apad, avagy árad,
A rest pedig kétszer fárad.

Mi az, hogy kétszer? Tapasztalatból tudom, hogyha valamit (mondjuk, időhiányból kifolyólag) nem csináltam meg rendesen, tisztességesen, akkor az három-négyszer is megbosszulta magát!

Elég egyszer, ne mondd sokszor:
A végén csattan az ostor.

Az üzlet bár bűzlik maga,
de: ***A pénznek nincsen szaga.***

Mondta valamikor Vespázianusz császár, amikor eszébe jutott, hogy megadóztassa Rómában az utcai vécéket...

Tudjuk, hogy ***az okos enged,***
A számár meg szörnyen szenved!

Na ezért nem szoktam én soha engedni. Lehet, hogy okos nem vagyok, viszont állatbarát. Nem akarom, hogy miattam szenvedjen egy számár...

Könnyen belátja az ember:
Ki időt nyer, életet nyer.

Miután az idő pénz (egy másik mondás szerint), az ember vele nem csak életet, de talán jó életet nyer...

(Nagy fölháborodást vonna...)
Kutyából nem lesz szalonna.

A kínaiak tudtommal nem esznek olyan vadul **csupazsír** dolgokat, mint a szalonna. Ezért ez a mondás talán általános érvényű. Különben nem lennék biztos benne...

Nagy hal eszi a kis halat...
Késő bánat eb gondolat.

Mind elhiszi, aki hallja:
Sok beszédnek sok az alja.

Két nyulat hajt? Csalódni fog,
mert közülük egyet se fog...

Mondják: ***Hosszú haj, rövid ész.***
(Ezért jó, ha borbélyhoz méz...)

Ökör iszik magába'
Ménkű nem üt csalánba.

Namost itt akkor kicsit elgondolkozhatunk. Ha Isten nem bottal ver (mint ahogy ezt egy másik mondás szentül állítja) akkor viszont mással kellene, hogy verjen. De mint látjuk, hogy a csalánba, ami valami tisztességtelen ember elvonatkoztatott jelölése, nem üt a ménkű. Tehát mással se ver, sajnos...

Járd az utad józan fővel:
Többet észszel, mint erővel!

Babonás vagy? – Koppants fát.
Viszont **több szem, többet lát.**

Nagyon régi ismeret,
ami egy rókát illet:
bórból róla nem lehet
lehúzni egynél többet...

Régi és bölcs nyilatkozat:
ha lehet, ne mondj igazat.
Ha megteszed, könnyen lehet,
hogy majd betörik a fejed...

Ma féltik a fejedet. Nehogy betörje valaki, meg sem engedik, hogy kimondd az igazságot!
Legalábbis úgy nem, hogy azt más is hallja...

Kakas bár, szemétben túr,
szemétdombján ő az úr!

Nem elég a köszvény, csúz?!
Szegény embert ág is húz...

Viselkedése hollónak
lehet gonosz, szemét,
ámde a másik hollónak
nem vájja ki szemét.

Miután ezt, tudtommal, egyetlen másik madár sem teszi, a közmondás kitalálója a hollót valami
nagyon gonosz madárnak képzelte el és állította be. Ezt kikérem magamnak a holló nevében!

Szárnyon jár a rossz hír
– szárnya csillog, villog –
a **jó hír** pediglen,
tudjuk, **alig kullog...**

Nem baj. A jó hírek rendszerint akkor is nagyon örülünk, ha erősen megkésve érkeznek.

A jó mondás engem
lelkesít és hevít:
Segíts magadon és
Isten is megsegít.

A sok közmondástól
kiszárad a gége.
A nemakarásnak
nyögés lesz a vége!

Örömdben akár
vetkőzhetsz pőrére,
ha medvét löttél, de:

*Ne igyál előre
a medve bőrére!*

Utólag se igyál túl sokat.

Ne te búsulj, mert az
tehozzád nem való.
Elég *nagy a feje,*
búsuljon hát a ló!

Úgy intézd az ügyet,
kecske is jóllakjon,
ámde *a káposz-*
ta is megmaradjon!

Ok nélkül sértődsz meg?
Az a magad kára!
Akinek nem inge,
ne vegye magára!

Utazhatsz repülön,
autón, hajón, kompon,
mindenütt jó – mondják –,
de a legjobb otthon...

Na, ezt a *mindenütt*-öt én nem venném komolyan...

Az Isten mindennel
üt, ver, hogyha rosszall,
csak egyet nem tesz meg:
ő sosem ver bottal...

És azokat, akik megérdemelnék – mint följebb láttuk – még ménkűvel sem ajándékozta meg...

Ebcsont beforr! – (És ez
igennagy értékű,
ha csalánba mégis
beütött a ménkű...)

De oda nem szokott beütni.

Éhes disznó – tudjuk –
hogyha mélyen alszik,
fogja magát s aztán
sok*makkal álmodik.*

Mondják, akik nyilván megkérdezték a disznókat. Én a disznó helyében – ha már álom, legyen kövér – kukoricáról álmodnék.

Azt mondják a bölcsek
– énszerintem joggal –,
hogy *verebet fogni*
sosem lehet dobbal.

E mondás efelé hajlik:
Úgy szép az élet, ha zajlik.

Na, ez azért erősen függ a zaj fajtájától.

Az esős időtől
ne kínozzon iszony:
A májusi eső
aranyat ér – bizony!

Nem baj, ha egy szoba
túl kicsi, mint beltér,
mert hisz *sok jó ember*
kis helyen is elfér...

Volt, ki ilyen levest eve:
Olcsó húsnak híg a leve...

Bár ő nem is bűnös
– s ezért nyugton alhat –
bűnösök közt viszont,
cinkos, aki hallgat!

E hír elkezdett terjedni:
Jobb félni, mint megijedni

Jön majd itt még sok szép mondás,
nem fogunk itt megrekedni,
de szerintem messze legjobb
se félni, se megijedni!

Születéssel senki,
ügyességet nem nyert.
Csak *gyakorlat teszi*
mesterré az embert!

Volt a régi *Budán*
kereskedő, sáfár,
de egyetlen *egyszer*
volt csak kutyavásár!

Mondásaink között
ez is régi darab:
Amely kutya ugat,
az nem nagyon harap.

Kétségtelen, egy kutya sem tud ugatás közben harapni...

Háborúra, harcra,
bár nem kell ráadás,
legjobb védekezés
mégis **a támadás**.

Na, ezt a mondást aztán sokan magukévá tették! Napóleon, például ezzel a fajta védekezéssel végigvédekezte fél Európát egészen Moszkváig...

Zongorista mondja,
vagy bármelyik zenész
– gyakorlásra gondol –:
Minden kezdet nehéz!

Sokmindennek persze a folytatása is, sőt a befejezése is rém nehéz.

Aki lassú munka-
ütemmel tart viszonyt,
ne felejtse ám, hogy
Az idő pénz, viszont!

Erről már föntebb esett szó. Igen, az idő pénzre váltható, de ügyesség kell hozzá, vagy szerencse. Legjobb persze mindkettő egyszerre. De sajnos – és erre sok miliomos döbbsen rá – a két fogalom, bár lehet egyenértékű, **megfordíthatatlan**. Pénzzel nem lehet időt csinálni! A két fogalom nem úgy egyenértékű, mint a tömeg és az energia (nem írom itt le Einstein híres képletét, amit ma már az óvodások is kívülről fújnak). Igaz, ott sem lehet olyan (viszonylag) egyszerűen energiából tömeget csinálni, mint tömegből energiát...

Ki, mint veti ágját,
úgy alszik, úgy fekszik.

Az, aki kíváncsi,
hamar megöregszik...

Sötétben minden tehen
fekete, mint a kökény.

Ha megérett. Mármint a kökény, mert amíg nem érett, addig kék és addig recece is... Legalábbis a nóta szerint. Egyébként sötétben minden bika is, ökör is és borjú is fekete.

Közös lónak túros a háta.
Ilyen lónak kínos a vágta.

Vigyázat, **túros** és nem **túrós**! A kettő között akkora a különbség, mint az **örül** és az **őrül** között. A mondás a **túrós** szóval elhülyült, miután ma már csak kevesen tudják, hogy a túros földörzsölten sebeset jelent. Szinte mindenki túrósnak mondja, mert a túrót ismeri. A másik ilyen, elhülyült mondás, ha valaki a füle **botját** sem mozdítja. A fülnek nincs botja, viszont néhány, állati fülnek van **botja**... Ezt a nyelvészeink másképp magyarázzák, amit én nyílt marhaságnak tartok. A fül **botját** olyan, hajuknál fogva előráncigált érvekké bizonygatják,

mint a finn-ugor nyelvrokonságot. Ha a mondásban már évszázadokkal ezelőtt a bot és nem a bojt szerepel, akkor a mondás már évszázadokkal ezelőtt hülyült el! Ez ilyen egyszerű...

Megszűnt a tél, melegebb lett,
elolvadt a hó.
Hasonlóan *minden jó,*
ha a vége jó.

Ha valaminek – végül – jó a vége, akkor hajlamosak vagyunk mindent figyelmen kívül hagyni, ami rossz volt, mielőtt elértük volna a jó véget. Ez helyes így. Önvédelemből tesszük, különben a jó végnek sem tudnánk örülni.

Furcsa ember, én mondom hát:
Maga alatt vágja a fát!

Ha nem bántod hulltában,
ahogy esik, úgy puffan.

Néha persze inkább csattan, vagy csörren, de ez a rendkívül éles előrelátásról tanúskodó mondás bölcsességét nem csorbítja.

Mintha e mondás némelyik
pártfőnököt mutatná:
Úgy hazudik, minthogyha ő
azt a könyvből olvasná.

Ma ezt inkább úgy mondanám: *Úgy hazudik, mint ahogy az újságok írnak.* Tisztelet a kivételnek, de olyan újság sajnos ma Nyugateurópában alig akad!

Mintha mai Európánkra
írták volna ezt
Fogtam ugyan törököt, de
sajnos nem ereszt.

Nyugateurópára vonatkozóan (és a korszakunkra) nagyobb általánosságban mondanám: *Fogtam mohamedánt, de nem ereszt...*

Gonoszságtól üzve,
rossz fát tett a tűzre.

Messzire s nagyot dobott:
Elvetette a sulykot.

Ez a mondás magyarázatot igényel, mely magyarázatot csak félig tudom megadni. Azt jelenti, hogy valaki nagyon nagyot mondott, elvágta a valóságtól, állításával „nem maradt a szőnyegen”. Vagy valami hasonlót. A sulyok, vagy sulykoló pedig fából készült (gyakran szépen faragott), lapos eszköz volt, amellyel a mosóasszonyok addig paskolták a ruhaneműt a folyóban, vagy a patakban, míg az tiszt nem lett. Hogy aztán ezt a szerszámot miért szokták „elvetni”, vagyis messzire hajítani (szokták-e egyáltalán?), azt nem tudom, de kellett történnie ilyesminek, mert különben nem alakulhatott volna ki ez az átvitt értelmű közmondás.

Még mielőtt vitáznál:
jó az öreg a háznál!

De milyen jó, csak ma sajnos már 50 éves korában munkanélkülivé válik, azaz öregnek számít, pedig a vállalatának nagy szüksége lenne a tapasztalataira. Viszont, ha ezt nem csinálnák, még nagyobbarányú lenne a fiatalok munkanélkülisége. Ilyen szempontból is rosszul van megszervezve a világunk. De nem szép tőlem a panaszkodás, mert 80 éves voltam, amikor abbahagytam a munkát. És a vállalat még most is szívesen alkalmazna, 89 évesen... Ha nem lenne innen 45 kilométernyire, hanem itt lenne a szomszédban, talán még vállalnék is náluk félnapos munkát.

Ügyetlen, vagy tanulatlan,
sokat nem tudott...
Így aztán ***nem lesz belőle
énekes halott.***

Az idő pénz, de néha
rettentően szalad.
***A kutya meg ugat – ám
a karaván halad...***

Igen, bölcs megfigyelés: A kutya azért van, hogy ugasson, a karaván meg azért, hogy valahonnan, valahová haladjon. A kettő külön-külön is, de egyidejűleg és egy helyen is történhet, például egy oázisban. A mondás mai, durván egyenes nyelven így hangzana: ***Kutyaugatással nem lehet karavánt megállítani.***

Repülő zuhant le?
Leszakadt a part?
***Minden csoda csupán
három napig tart.***

Az emberek érdeklődése lelanyhul három nap után. De ezt ne vegyük rossz néven az emberektől, mert hiszen a mai „világ-tájékoztató” mellett, jó, ha eltelhet három nap a következő, ilyen típusú, új „csodáig”...

A látvány kacagtató és
felettébb fura:
***Úgy bámul, mint a kis borjú
az új kapura.***

Gyerekkoromban, nyáron kieresztették a teheneket (és valószínűleg a nagyobb borjakat is) reggelként az utcára. Onnan aztán valaki kiterelte a csapatot a legelőre. Ezt a valakit, nem tudom, hogy neveztek. Nem gulyásnak, sváb falu volt. A szarvasmarhák rendkívül értelmes lények és este, amikor visszatértek a legelőről „hazataláltak”. El tudom képzelni, hogyha közben kicserélték a ház kerítését és kapuját, a szegény borjú csak bámul és nem tudja bemenjen-e? De úgy látszik, ezt a felnőtt tehenek nem csinálták, mert akkor a mondás nem borjúról szólna.

Ős időktől érvényes,
teljesen elterjedt tan,

s meg nem cáfolt ismeret:
A botnak két vége van.

Itt eszembe jut Csodálatos Nalaja, Rejtő Jenő *Vesztetzár a Grand hotelben* című regényéből. Ő erre a mondásra valószínűleg azt mondaná, hogy: **Ez nagy igazság!**

Elvonatkoztatott szó
és bele sokminden fér
(noha csúnya látványt nyújt):
Jön még a kutyára dér.

Sok magyarázat ehhez sem kell. Mikor jöhet a kutyára dér? Ha már megdőlött (szabad ma még ilyet mondani? Mit szól a PC?). A kutya itt nyilván valami gazember, akiről a közmondó úgy vélekedik, hogy majd valamikor rossz sorsra jut. A mondásban ennek a reménye is bentremeg.

A világ nagyon nincs rendben,
rengeteg benne a gazság,
de ezzel szembeszegül és:
Három a magyar igazság!

Mondja, mondja a magáét,
erősködik, vitatkoz'
és csak kötögeti, ***köti***
az ebet a karóhoz.

Furcsa ez a mondás! Mert mégha cövekhez kötné, cölöphöz, duchoz, póznához, faoszlophoz. De nem! Karóhoz köti, amit általában a szőlőkből ismerünk, és ha ahhoz egy nagy kutyát kötnénk, az úgy kihúzná a karót a földből, mint a pinty! (Akkora pinty, mint a nagy kutya.) Aztán vonszolná maga után a karót, vagy ha lazán kötötték volna meg a pórázt, vagy a pányvát, lecsúsztatná a karóról és vidáman szaladna oda, ahova nem akarták engedni. Furcsa mondás! De talán éppen ez benne a lényeg: **karóhoz nem lehet jól ebet kötni...**

Zollikerberg, 2025 VI. 18.

Nyelvi posvány

Tudom, hogy azt nem zavarja,
kit magasról lenézek...
De undorodom tőletek,
„szép” trágárszó-vitézek!

Kultúra és kultúra közt
nincs meghúzható határ,
ámde mégis sajnállak, ha
neked ez kultúra már!

Langyos víznél is kérdéses:
hideg még? – Vagy már meleg?
De össze nem téveszthető
a forró s a jéghideg!

Így vagyok a kultúrával
– nőhet tőlem túlsúlyra –
trágár szavak használata
soha sem lesz kultúra!

Zollikerberg, 2025 VII. 1.

Figyelmeztetés

Középkorban mindazokat
ráhúzták a karóra,
kik nem **óránként**-et mondtak,
hanem azt, hogy **per óra**...!!

Ma meg lesujthat azokra
a jóságos, magas ég,
kik számára **per óra** az
óránkénti sebesség...

Elfelejtész, avagy pedig
– jókedvem elfanyarul –,
talán soha nem is tudtál
valójában magyarul...?!

Zollikerberg, 2025 VII. 2.

Csicsörke

Erkélyemre, még a télen
kiszórtam néhány magot,
és az oda – alig hittem –
széncinkét csalogatott.

Nem hittem, mert ott az ablak
a magokhoz túl közel,
s így oda, széncinkén kívül,
más madár nem is jön el.

Bár a cinke merész madár,
de jönni csak egy szokott,
s szorgalmasan eszegette
a napraforgó magot.

Aztán besurrant a tavasz,
minden apró mag elkélt.
A kis cinkém hiába és
szemrehányón keresgélt.

Nosza, gondoltam magamban,
hűségért jár jutalom,
e kis kedves madaramat
így csalódní nem hagyom.

Később hozta feleségét
(vagy a férjét? Nem tudom).
És csak fogyott, fogyogatott
a napraforgó magom...

Egyszercsak már hárman voltak.
Egyikük felnőtt gyerek?
Nem vagyok madár szakértő,
állítani nem merek.

De más madár nem jött ide,
mind nagy ívben elkerült.
Rozsdafarkú a korlátra
csak egy másodpercig ült...

Ámde aztán váratlanul,
tán június közepén,
ismeretlen kis madárra
lehettem figyelmes én.

Bár nagyon közelről láttam,
de függönyön keresztül,
ahogy ott tanácstalanul
a kiszórt magok közt ül.

(Elfelejtettem mondani,
mert szórakozott vagyok,
hogy amit oda kiszórtam,
mind már héjatlán magok.)

Aztán fölcsípett egy magot
s kipottyantotta megint.
Újra fölcsípte s kiköpte,
előbbi módszer szerint...

Ezt ötször is ismételte,
le nem nyelte a magot,
azon vajon mily rettentő
bökkenőt találhatott?

Később már a párja is jött
és tette mind ugyanezt!
Azt se láttam, e két madár
egyáltalán mit evett?

Mégis jöttek, szorgalmasan
a cinkéktől rettegően.
Aztán elszemtelenedtek
eme közös etetőn.

Nem tudtam, hogy milyen madár,
bár kutattam itt és ott,
könyveimnek fényképein
ez a madár kifogott.

Igaz, csak fölülről láttam
s keresztül a függönyön.
Könyveimben hasonlóból
lapul egész képzőn...

Aztán egyszer – pillanatig –
a magas korlátra szállt,
s így hirtelen alulról is
megmutathatta magát.

Ettől aztán öreg fejem
tovább magát nem törte,
a sárga begy arra utalt,
hogy ő bizony csicsörke.

Így, a magkiszórásommal,
mely mint szokás megmaradt,
megismerhettem egy kedves
kis, költöző madarat...

Ma is itt volt a párjával,
magok közt nézegetett,
és mint szokta, láthatóan,
tényleg semmit nem evett!

Zollikerberg, 2025 VII. 3.

A hajku

Hajku nem látszik hajkunak
(szótagját nem számolod)
s a szellemes mondásodat
szabadon is mondhatod.

Attól, hogy a bölcsességed
hajku vázba bújtatod,
nem lesz bölcsebb s szellemesebb
sem lesz tőle mondatod.

Hajku nem hangzik hajkunak,
hiszen nincs „hajku-hangzás”!
Így hangzik az egyik, s aztán
a másik meg egészmás...

Nem olyan, mint például a
nagyon híres limerick.
Formájáról, hangzásáról
azonnal fölismerik.

Bölcs mondásod bölcs marad,
ha hajkuba „belefér”,
ám, ha kényszerítened kell,
nagy kár a bölcs mondatér’

Megfordítva: bölcsességed
csak kicsit is romlana,
ha a mondás – neagyisten –
csak két sorra bomlana?!

Akkor pedig minek, hiszen
a lényeg a tartalom.
Hogy hajkuba szorítható,
ha nyílik rá alkalom?

Mondásodhoz, hajku-forma
még egy fikarcnyit sem ad.
Hajku nélkül is, ha jó, hát
bölcsleted jó marad!

Képzeld el hogy mondásodat
valaki épp élvezi,
de azt nem tudja, hogy hajku,
mert nem mondták meg neki.

Gondolod, hogyha megtudja,
öröm-köröket rohan,
vagy netalán azt mondja, hogy:
„Na bummm! És akkor mi van?”

Képzeld el, csodálsz egy festményt
s valaki elejtette,
hogy a festő a képet fél
lábán állva festette...

Ettől aztán jobban fog-e
az a festmény tetszeni?
Hasonlóan: a hajkuval
nem tudok mit kezdeni!

Japán találmány, de nekem
ez a forma túl kevés.
Hiányérzetet kelt, mint a
pálcikákkal az evés...!

Zollikerberg, 2025 VII. 4.

Ó, estharang, bong e hang!

(Hangutánzós vers – csicsörkével)

Ó – estharang,
ó – estharang,
sok emlék zsong,
ha bong e hang...

(egy kis hangutánzás)

Hegy patakocská vize
csörgedezik, csobog.
Ló robog át a fahídon,
hát az bizony dobog.

A frissen sült kenyér héja
fogam alatt ropog.
Étkét védő kutya néha
féltékenyen morog,
mert lehet ám, olyan éhes,
hogy a gyomra korog.

Forró zsírba tesszük a húst,
sisteregye serceg.
És, mint tudjuk, szű a fában
hallhatóan perceg.

Hörghurutos ember néha
nem csak köhög – hörög.
Égzengéskor az ég viszont
jó hangosan dörög.

Jó érzés, hogyha zsebünkben
az aprópénz csörög.
Szekér megy a rázós úton?
Nem csak kicsit: zörög.

Csizmád cuppog az iszapban;
a dadogó hebeg.
Füledbe a szerelmesed
ős titkokat rebeg.
A juh béget, kutya ugat,
a kecske meg mekeg.

A kisgyerek néha bömböl,
nyekereg, vagy visít;
rosszul záró ablak résén
a szél néha süvít.

Badarságokat szónokolsz?
A nép le is **hurrog**.
Háborúról nem szoktunk le:
az ágyú még **durrog**.

A partra dobott hal nem szól,
hanem sűrűn **tátog**;
liba **gágog**, varjú **károg**,
a kacska meg **hápog**,

Hogyha cölöpöt versz földbe,
hangja messze **csattog**;
némelyik gép, ha járatják,
zakatol, vagy **kattog**,
kukoricafajta pedig
serpenyőben **pattog**.

Szilaj csikó kinn a mezőn
örömében **nyihog**,
az egynapos kiscsibe meg
szorgalmasan **csipog**.

Üres hordót megkongatunk,
attól a dongája **kong**.
(Pedig, hamár donga akkor
hihetnének, hogy talán dong...)
És a Kongó – ha fiatal –
talán **harsog**, de nem kong.
Méhek serénykedésétől
a méhkas meg csak úgy **zsong**.
Érdekes, a dongó **zümmög**,
de nem **döngicsél** s nem **dong**...
Ha a kis harang megszólal,
régén tudjuk, hogy az **bong**.
(Az asztalitenisz-labda
meg hát *pinghet*, avagy *pong*...)

„Buda várán – ha szél fújja –,
az érckakas **csikorog**”,
a kenetlen kocsikerék
fülbántóan **nyikorog**.

A **csicsergő** madár a fán
szemlélődve ücsörög,
lovaskocsi a fahídon
kimondottan **dübörög**.

Mechanikus óra régen
hallhatóan **ketyegett**,
a rossz rádió-vétel meg
bosszantóan **recsegett**.

Légcsavaros repülőgép
messziről hallhatón **bűg**,
nagy viharban, az erős szél
épületet rázva **zűg**.

A pengető hangszer húrja,
hogya megpendítjük: **zeng**.
A csöngő meg **csönghet**, avagy
szépen csengő hangon **cseng**.
A kardpenge (s a pénzérem)
néha napján tényleg **peng**.

Enyhe szellő a tó partján
nádszálak között **zizeg**.
Ezzel szemben a kabóca
fülsértő hangon **zsizseg**.

Írás közben hallom éppen,
a csicsörke* **csivitel**,
A nyári, esti melegben,
a tücsök meg **ciripel**.

Neveletlen gyerek bizony
nem túl ritkán felesel;
fehér gólya fészken állva
igen gyakran **kelepel**.

Víjog, cincog, huhog, surrog,
kárál, hüppög, duruzsol,
berreg, kurrog, kaffog, suttog,
sikít, üvölt, dorombol...

Nyerít, nyávog, bőg s így tovább
– nem sorolom végig –
nem akarom, hogy a versem
fölérjen az égig...

Zollikerberg, 2025 VII. 11.

* Az erkélyemre eszegetni járó csicsörke tényleg „csicsörkélt” egy közeli fán,
amikor írtam ezt a verset.

Podkászt

Tán még nem elkésett óra,
rátérek a **podkászt** szóra,
mely elterjedt, mint a pestis,
s használja az ország – Pest is.

Fed legalább tíz fogalmat,
kis jelentés birodalmat
(jó hasonlat, nem ellentét):
mint a kotlós hús kiscsirkét...

Ha egy szó tíz fogalmat fed,
röviden sajnos nem lehet
kifejezni mindegyiket
s egyszerre az értelmeket.

És ilyenkor édes mindegy,
mily magyar szó után görnyedj,
hiszen, amit e vers említ,
angolul sem jelen semmit!

A kitalált szónak sorsa,
nincsen sava, és nincs borsa,
értelmét nem lehet tudni,
viszont meg lehet tanulni.

Ez történt a **podkászt**tal is
– és e feltevés nem hamis! –,
ahogyan a szó elterjedt,
szerzett magának értelmet.

Ezért aztán az nem szégyen,
hogy e szavunk magyar légyen,
egy olyan szót javasolni,
amit hát meg kell tanulni!

Ám ezúttal nem én teszem,
Szilaj Csikó „szavát” veszem,
(ezt izzadta ki a lóhát),
podkászt legyen mától: **szó-rád!**

Zollikerberg, 2025 VIII. 28.

Namégegyszer: podkászt

A **pod**-nak hat értelme van
és a **cast**-nak van vagy hatvan!
Ám a kettő együtt, egyben
teljességgel értelmetlen.

Lett belőlük e szópáros,
amely bár kicsit sem káros,
de azon búsult ökelme,
hogy nem volt semmi értelme!

(Angol nyelvnek egyik titka:
összetétel benne ritka.
Noha könnyen megtehető,
alig-alig fordul elő.)

Értelmetlen összetétel:
meg-nem-emészthető étel.
Tehát csak **el kell fogadnod**
s **jelentését megtanulnod!**

Ez történt hát e „szónásszal”
az értelmetlen **podkászt**tal.
Ma már fölösleges lenne,
jelentését nem írom le.

Ám ebből az a tanulság
– sokaknak ez már nem újság –
az új szó új fogalommal
elfogadást lassan foglal.

S mindegy, hogy a szó idegen,
vagy netalán magyar legyen
– kár, ha ezen fejet törünk –,
tanulásra kényszerülünk!

Így, ha az a kívánságunk,
idegent magyarra váltsunk,
sokat nem kell bíbelődnünk,
az értelemmel törődnünk...

Persze csupán ez esetben,
mert a **podkászt** is kezdetben,
nem volt más, mint furcsa lepke,
de ma tíz fogalmat fed le.

Akármilyen szót ajánlunk,
egyezséget kell kínálnunk:
rövid legyen – nyelvet úgy ment –,
de tíz fogalmat nem jelent.

Tehát azt el kell fogadnunk
és azt meg is kell tanulnunk,
bármilyen legyen az új szavunk,
mit **podkászt**ként használhatunk.

Íme hát a javaslatok,
mily szavakat ajánlhatok,
ám ez nem tőlem született,
Szilaj Csikóé az ötlet:

mert hát a „**net**” **világháló**
e név lenne rém találó:
pókháló, melyen fut a szó
s az egyéb küldenivaló...

Vagy, mert **babhüvely** is a **pod**,
amelyből a magot kapod,
magház lehetne a **podkászt**,
melyben kaphatsz akár kolbászt...!

Másik javaslat a **csutka**,
mit szeretne Kevin, Jutka,
(ha még van ilyen név nálunk?
Dzseszikából jobban állunk...).

Mert a **csutkán** bármilyen termett,
podkászt gyanánt elterjedhet,
s jó hozzá a **világháló**,
száll rajta az ige-szálló...

(Talán ez is jó még ide,
a régi-jó **szállóige**,
hisz e fogalomra árnyal;
és a **világhálón** szárnyal!)

*

Más szó után jó, ha kutatsz,
hiszen például a „**kukac**”
elterjedt a mafla **at**-re...
Büszkék lehetünk e tette!

Zollikerberg, 2025 VIII. 28.

Podkászt

Jaj! – A **podkászt**, a rémálom!
Látom, nem csak én utálom,
másnak is szemet szúr nyersen
(ám volt már rá két gúny-versem).

Foglalkozzunk vele újra,
bármily kínos ez a túra
(s míg az ember ezt megteszi,
van, aki le-*podkeszt*-ezi...).

Darai Lajost idézem,
ő **szóhid**nak látta készen,
hiszen a **podkászt** fogalmát
ez a szó lefedné szépen.

Ám a **podkászt** – bármily suta –
már szilárdan nyeregben ül,
helyébe akármit tennél,
tartja magát kegyetlenül!

Lenne-e, ki hallgatna rám?
A **szórat**ot javasolnám.
Mi mondana ennek ellent?
A **cast** főleg szórást jelent.

**Az ember hiába koslat
szó után, mely jó javaslat,
azt el is kell ám fogadni,
„önterjedést” nem fog adni!**

Ettől nem tudsz szabadulni:
az újat meg kell tanulni!
A **podkászt** sem volt fogalom
(folyton erről szól a dalom).

Bármit is teszünk helyébe,
ami ezt a szót kivonná,
**könyörtelen használata
kovácsolná fogalommá!**

Készüljünk szélmalom-harcra
(s ne számítsunk hadisarcra).
A **podkászt** kiszorítása
nyelvünknek lenne varázsa!

Zollikerberg, 2026 I. 28.

Egy kis fejlődéstan – a harmadik tényező

Darwin úrnak igaza volt, tények bizonyítják:
fejlődésnek eredménye a nagy élő világ.

Ehhez két tényező kellett, mármint őszerinte,
s ezzel az élet csodája megoldódott szinte.

Az egyik a mutáció – annak emlegetik –,
a másik a természetes kiszűrődés pedig.

Ám, ha kicsit is számolunk, kis iskolás szinten,
rájövünk, hogy ez a kettő nem lehetett minden!

A „jó irányba” lezajló, véletlen változás,
ritka, mint a fehérholló-tojta pirostojás!

Kellett legyen még valami szándék, avagy erő:
„véletlen-jó” mutációkhoz nincs elég idő!

Ötven dekás majomagtól másfél kilós agyhoz,
ötmilió év túl rövid s így nem elég nagy hossz!

Mert már nagy majomról van szó, talán jó a nézet,
ha átlagos nemzedékre számítunk tíz évet*.

Nemzedékről nemzedékre, így a növekedés
két miligramm agysúly lenne, mely kicsit sem kevés!

Apáról fiúra tehát és **minden esetben,**
ilyen mutáció kellett! – Lehet ez véletlen?

Véletlen-jó mutációk **szakadatlan lánc**
kellett tehát, hogy legyen a fejlődésünk tánca!

Ötmilió év alatt ez ötszázezer eset,
és ennyi jó-véletlenben hinni alig lehet.

Számolásunk helyességének csak egy a nyitja:
a mutációt valami célba irányítja

és a jóirányúakat sűrűn gyarapítja
(rosszirányúakat pedig talán be is tiltja...).

Találd meg e tényezőt s én mondom – kerek perccel –:
Nobel-díjadbán te akkor egész biztos lehetsz!

Zollikerberg, 2025 VIII. 31.

*Átlagos érték, az ősmajomember talán 5 éves nemzedék váltásaitól a mai ember 20-25 éves nemzedék váltásáig.

Megjegyzés

A napokban hallottam egy elképesztő adatot,
kvantum-számítógép oldott Kínában föladatot:
kétszáz másodpercébe került a kényes megoldás.
Mibe került volna „másnak” ez a híres számolás?

Közönséges számítógépnek – nagy teljesítményű –
két és fél milliárd évnnyi munka lett volna e mű!
Miután ez már a jelen egetverő adata,
a jövőben a műésznek biztosan lesz tudata!

Zollikoberg, 2025 IX. 2.

Mélabú

Nem az fáj, hogy most az ősz jön
– tudom, sokszor elmondtam már –,
hanem az, hogy a számomra
talán végleg elmúlt a nyár...

Zollikerberg, 2025 IX. 2.

Bús-kecske-ríme

Bélának hívták a bikát.
Ha rászállt a mélabú,
szomorú bődülés harsant,
úgyszólván a Béla-múúú...

Zollikerberg, 2025 IX. 2.

Gravitáció

Gravitáció, barátom,
csupán **nehézkedés!**
Ezt még egyszer elmondom, mert
egyszer nyilván kevés!

Gravitáció, szószerint
nem más: **nehézkedés**
– mit e kis versem, remélem –
az agyadba bevés!

Ez magyarul **tömegvonzás,**
és – mint látod, ez a szó –,
sokkal többet mond ki, mint a
mafla **gravitáció!!!**

A **gravitáció** tehát
a nyelvünkön ront:
idegen és ráadásul
kevesebbet mond!

A magyar szónak, barátom,
magyarul van értelme!
Hallgass rám és ne várd meg míg
tanít rá a gép-elme...!

Egy szótaggal rövidebb is
a magyar szó, kisöcsém,
az idegen szó előnyét
sejleni se látom én!

Csak mondják, csak mondogatják,
s engem mar a félelem:
ez csupáncsak hülye divat
s mégcsak nem is kényelem...!

Zollikerberg, 2025 IX. 5.

A dúló, nyelvi rettenet

Jaj! – Mit hallok? Egy videón
okos szöveg hangzik,
csak hogy fölös mássalhangzók
túltengése habzik!

A beszélő percek alatt
négy idegen szóban
túl nyomja a mássalhangzót,
azt hiszi, úgy jól van!

Illúzió, kofffeín, a
foszszzszilis s a deszszzszert,
amitől a nyelvszeretet
verejtéke kivert...!

Hiszen e szókat (és sok más!)
úgy kellene írni,
hogy a rossz kiejtés miatt
ne kezdjünk el sírni!

Ilúzió, kofeín, a
foszilis s a deszert.
Emígy írva, az írásmód
van-e, akit levert?!

Már ezerszer prédikáltam:
sajnos lehetetlen
az idegen írásmód és
a kiejtés egyben!

Eme idegen szavakat
helyesen úgy ejtjük,
ha saját szabályainkat
szépen elfelejtjük!

De csak akkor, ha írásban
alakjuk idegen!
Tegyünk róla, hogy nyelvünkben
ilyen ne is legyen!

Gyomláljunk hát mássalhangzót
sok idegen szóból,
mert e téren nagyon igaz,
sok: megárt a jóból...

E mássalhangzó-túltengés,
mint látjuk, már káros,
hiszen lassan rosszul beszél
faluk és város!

Ám a tényleg jó megoldás
az a „húzás” volna,
ha idegen, beszédünkbe
már be se hatolna!

A szövegnek dehogyan volt a
szép **deszszsz**zertnél vége!
Rettenetes szavak voltak
bőven beletéve:

instant, random és **rúmingol,**
már „úgy tettek”, mintha
a nyelvünkhöz tartozásuk
lenne régi minta!

Ezeknek a hallatán a
fülem – szegény öreg –
zúgott, pedig, mint már mondtam,
okos volt a szöveg.

Ma már sajnos úgy látszik, hogy
értelmes emberek
szájából is romlott nyelvű,
rémes szöveg perreg!

Zollikerberg, 2025 IX. 12.

Intelligencia

Mondj nekem csak egyetlen egy
okos, józan érvet,
a szó: **intelligencia**,
magyarban mért élhet?!

Hiszen nano-fikarcnyit sem
– hidd el ezt énnekem –
jelent mást, mint a rövidebb,
magyar szó: **értelem!**

Ne alacsonyítsd le magad
divatszó-szolgává,
fölösleges idegen szók
szorgos szajkójává!

Zollikerberg, 2025 IX. 19.

Identitás

Azonosság, sőt néha az
önazonosság helyett
fészkel magának magyarul
az **identitás** helyet!

Ám e szónak a nyelvünkben
semmiképpen sincs helye!
És aki ezt be nem látja,
kimondom én: rém hülye!!!

Betűszámra, szótagszámra,
jelentésre azonos.
Mért mondod hát idegenül,
magyarázd meg, kis okos!!!

Zollikerberg, 2025 IX. 19.

Posztol

Mi a fene a divatszó,
mely így hangzik: **posztol**?!?
Föl se ismernek téged már
eme nyelvi kosztól!

Netán az őr áll a vártán
és ott árván *posztol*?
Vagy **közzéteszel** valamit
s így híreket „**osztol**”?

Idegen szó használata
oly esetben értelmetlen,
ha magyarul is mondhatod
és esetleg jobban, szebben.

Zollikerberg, 2025 IX. 19.

Pragmatizmus

Szádból dől az okos beszéd...
Az tartsa föl hát a kezét,
aki érti (el ne fuss!),
hogymi a **pragmatizmus**?

Számold meg és térj magadba.
Magyar szókinccsed van adva
s látod abból ki nem hág
a **gyakorlatiasság**!

Avagy neked mindegy lehet,
értik-e a beszédedet,
úgy ülsz a „Tudáshegyen”,
ha a szavad idegen?

Zollikerberg, 2025 IX. 19.

„Koherens narratíva”

Miután a **narratíva**
elhitetésre szánt szöveg,
a **koherens narratíva**,
mit gondolsz, mi, kisöreg?

Összefüggő **narratíva**...!
Nem világos eleve,
hogy a mafla szövegnek is,
összefüggni kellene?!?

Van akinek a magányos
idegen szó nem elég.
kell előtte, vagy utána
még idegen függelék...

Zollikerberg, 2025 IX. 19.

Erdei séta

Szép idő volt aznap (csakhogy
nem régen még esett),
amikor megtörtént velem
ez a fránya eset.

Sajnos hamar tapasztaltam,
az erdei ösvény
kisebb, nagyobb pocsolyákban
gazdag és nem fősvény.

Átléphető, kerülhető,
ha nem nagy a pocsolya,
ám egyszercsak elémkerült
a tócsák nagyobb faja.

Ejnye – gondoltam magamban –
lábam nem oly mogorva,
hogy a tócsa túlsó szélét
ne érném el ugorva.

Emlékeimből úgy tudtam
– hisz ezt kár is mondani –
hogy az út a levegőben
tovább szokott tartani.

Most a tócsa tartott tovább,
nem időben, hosszban...
– Az ilyesmi gyanítható,
ha valami csobban... –

A tanulság? Hát az van, de
kínos kimondani,
mert hát bizony kellemetlen
fülünknek hallani:

ne ugorj, ha nagypapa vagy
(mégrosszabb, ha „grani”*)
s tíz éve nem próbáltál már
tócsát átugrani...

Zollikerberg, 2025 IX. 26.
(A séta április végén lehetett)

**Bocsánat az idegen szóért
(granny = nagymama), de
ezt a rímet – noha sántít –
nem lehetett kihagyni.*

Operaáriák

Imádom az operákat
és az operetteket
(már a Traviáta nyitány
könnyeztet nálam szemet...).

Csakhogy sajnos félreértés
harapódzott el nagyon:
és a fő súly kikötött a
magas női hangokon.

Mentség, hogy tán kétszáz éve
haladunk már e mezőn,
hogyan az operaária
nem hangzik el érthetőn?!

A jó szöveg s a jó dallam
együtt kettős élvezet!
Mi jó abban, hogy szöveget
megérteni nem lehet?

Csak mert az énekes díva
rém magas hangon visít,
és ezzel varázsos hangot
(s jó kiképzést) bizonyít?

Így dalolva nemhogy hosszú,
összefüggő szöveget,
megérteni sajnos néha
egy bűdös szót sem lehet!

Féfihangon is elhangzó,
csodálatos áriák,
ha érthetőbbek lennének,
imádná a világ!

Egy-egy áriánál néha
hosszú percek múlnak el
s azt sem értem, az énekes,
milyen nyelven énekel!

Pedig sandán úgy hiszem, hogy
nem azért van a szöveg,
hogy a néző csak utána,
olvasgatva értse meg...

Koleratúr futamoknál
a szép hangot élvezem.
Dalszövegeknél jó lenne
az érthető értelem!

(Jaj, ne higgyük, hogy a korom
a nem-megértés oka,
a mesés, szép áriákat
nem értettem meg soha...!)

Zollikerberg, 2025 IX. 27.

Vers egy szó becsületéért

A **proszтата** azért irigy
– noha magyarul **dülmirigy** –,
míg pajzsmirigy, hasnyálmirigy
a magyar nevükön futnak,
csak görögül emlegetik
s szép nevééről nem is tudnak!

Ha hallod a **proszтата** szót
– ne zavarjon beszéd heve –,
javítsd ki a szóhasználót,
mondván, **dülmirigy** a neve.

Hiszen szinte megfogható,
tehát nem olyan „orvosi”,
hogy a nevét kizárólag (!)
görögül kéne mondani!

Váljék hát a **dülmirigy** szó
általános fogalommá!
Orvosi szók használata
– a köznyelvben – váljon lommá...

Zollikerberg, 2025 X. 6.

Szécinke (és jégmadár)

Sok madárnak tollazata
helyenként „sötétfekete”,
ezért zavar engem nagyon
a szécinkénknek a neve.

Nincs szénvarjú, nincs szénholló
és vajon szénrigó van-e?
Pedig tollszínükhöz a név
szerintem nagyon illene.

Ezzel szemben van szécinke!
Vajon miért? – Hol rejt szenet?
Hiszen rajta alig akad
itt-ott fekete felület.

Megsúgom én, e kis versnek
leszűrve az lesz a leve,
hogy a szegény szécinkénknek
németből ered a neve.

Ott *Kohlmeise*, és úgy tűnik
– ez ám a jópofa benne –
minthogyha e kedves madár
tán „káposzta-cinke” lenne...!

De nem így van, *Kohle-Meise*
volt e madár neve hajdan,
ám a nyelvi pontossággal
a német nyelvben is baj van.

Mint ahogy az *Eisvogel*-
nak is elkopott az *en*-je,
idők folytán a *Kohle*-nak
elfelejtődött az *e*-je.

(Így született az *Eisvogel*
és így lett nálunk jégmadár!
Hogy a jéghez semmi köze,
azzal ki törődik ma már...?)

Mert a magyar szóátvétel
megőrizte még a szenet,
lehetne a németeknek
figyelmeztető üzenet:

Látjátok, a *Kohl e*-nélkül
káposztát jelent, ugyebár?
A bájos, kis *Kohlmeisétek*
kicsit sem káposzta-madár!

S mert néhány fekete tolltól
a mi cinkénk nem lett szenes,
rosszallásom e név fölött
– elárulom – elég heves.

Hisz a széncinkénken inkább
a sárga a jellegzetes,
szerintem a kéncinke név
lenne magyarul a helyes.

Megjegyzés:
Kohl = káposzta, *Kohle* = szén,
Eisen = vas, *Eis* = jég

Zollikerberg, 2025 X. 6.

A muskotályos szőlő

(Bornemissza vers!)

Tudtommal nem dalolta meg
Liszt, Erkel, Bartók, Kodály,
hogy a gyümölcsök gyümölcse
a szőlő, ha muskotály.

Ezért hát tollat ragadok,
azaz billentyűzetet,
érje végre e gyümölcsöt
a kijáró tisztelet.

A szőlő már önmagában
Földünknek csúcs-csodája,
hátmég, hogyha ízérzék
bódít a muskotálya!

A sok muskotályos fajtát
ki tudná fölsorolni?
Alig ismerek néhányat:
szőlészeti szakholmi.

Például a Csabagyöngye,
a darazsak kedvence.
Az ember nem győzi enni,
hogy azoktól megmentse...

Vagy az Irsai Olivér...
És szavamat ki hinné,
volt nekünk egy piros szőlőnk,
a Mathiász Jánosné!

S véletlenül ismertem meg
kis üzletnek rejtekén,
egy nagy, piros golyószeműt;
múszőlőnek néztem én!

Kiderült, hogy Csíléből jött,
magtalan és mézédés.
Érdemes volt megkóstolni,
muskotálya veszélyes!

Szőlő-szenvedélybe eshet
tőle könnyen az ember,
mert az íze olyan, hogy az
szinte már kábítószer!

És ilyenkor, ha aranyló
színben ég az őszi táj,
megjelenik az üzletben
a Hamburgi muskotály.

Honnan származik a neve?
Vajon ki fessegeti,
ha e mesebeli szőlőt
végre szemezgetheti.

Egyenlőtlen fürtjein, ha
több aprócska szem is van,
ugyanolyan jóízű és
ráadásul magtalan.

Töpörödött szem a fürtön?
Hatványozott ízcsoda!
Nem éretlen, nem savanyú:
muskotályos mazsola.

Ámde nem csak muskotályost,
minden szőlőt szeretek,
borszőlőtől a noháig,
mindent, amit ismerek.

Tudom, rossz néven veszik, de
ez az írás olyané,
aki szerint a bor nem más,
mint megromlott szőlőlé.

A Hamburgi muskotályból
– ez versemnek végsora –
egy fürt többet ér nekem, mint
a világ összes bora!

Zollikerberg, 2025 X. 11.

Németország 2025-ben

A „demokráciát védő”
tűzfal szavazatok ellen,
paradoxonnak mondható
köntörfalazgató nyelven.

Ám kicsit sem finomkodó
e politikai dalom,
az már bizony: a javából
kifejlett önkényuralom!

Zollikerberg, 2025 X. 19.

Merz, der Brandmaurer Meister

Brandmauern sind gegen Feuer.
Merz baut sie gar nicht im Stillen.
Was er nicht weiß: Sie schützen nicht
gegen brodelnden Volkswillen.

Zollikerberg, 19. 10. 2025

[Nyersfordításban: **Merz, a tűzoltó mester**

*A tűzfalak a tűz ellen védnek.
Merz nagy garral építi őket.
Amit nem tud: forradalomkor
nem védnek meg a népakarattól.*

Budapest, 2025. október 23. – VDGy]

Megjegyzés

Katonaság? Fegyverkezés?
Elképesztő marhaság!
Ám minden szomszédod teszi...
Rákényszerít a világ.

Zollikerberg, 2025 X. 21.

Az észszerűség megszüntetése

Az **opciót** mondó divat
minden vidéket elönt.
Szorgalmasan pusztít, rombol
és végül nyomorba dönt...

„*Két **opció** lehetséges...*” ??
Ne légy már ilyen vadkan!
Sokkal egyszerűbb magyarul,
nézd: *Két **lehetőség** van!*

**Lám, mert idegen szóval élsz,
használata kedvéért
a gondolkodásmódod is
csúnyán idegenre tért!**

Mellesleg, a szövegedben
kétszer mondd ugyanazt.
A nem tudatos beszéded
észszerűséget sorvaszt!!

Zollikerberg, 2025 X. 21.

Figyelmeztető

Hülye világ, ne felejtsd el,
a magyar békemenet
ukránokért is szól, kiket
ma még megmentheted!

Zollikerberg, 2025 X. 23.

Azt mondja néhány nyelvészünk...

Azt mondja néhány nyelvészünk:

„Semmit nem kell tenni.

Nyelvünknek megtisztulása
magától fog menni.

Merthogy nyelvünk rém okos – s így
nem a nyelvész gondja –
azt, ami nem beleváló,
magából kidobja...”

Ennél nagyobb marhaságot
nehéz kitalálni.
Hogy a fordítottja zajlik,
negyven éve látni!

Lehet, hogy a nyelvünk okos,
de nem dobálódzik,
s használóinak egy része
nyelvrontón tobzódik.

Míg a lusta nyelvész gárda
tétlenségre buzdított,
nyelvhasználók eme része
csinált nyelvi divatot.

Nem a nyelv, de ők dobták ki
szavainknak seregét,
s hoztak helyette idegent,
merthogy abból nem elég.

„Változik a nyelv...” Nyöszörög
nyelvész, hogyha szól sz neki.
Hogy ez ellen tenni kéne,
hallani sem szereti!

Változik? – Egy fészkes fenét!
Csakis mi változtatjuk,
akik írjuk és beszéljük
s csúnyán elhanyagoljuk!

Divatcsináló, bár bűnös,
ámde nem ő egyedül,
cinkos, aki átvesz tőle
s divat szerint hegedül!

Változik a nyelv? – Tán lassan.
Ámde ötszáz év alatt
nem haladt annyit, amennyit
negyven év alatt szaladt!

Nyelvészek! – ÉbredjeteK hát!
A nyelvünkre ki vigyáz?!

**Jobb ám a cselekvés, mint a
holtnyelvet sirató gyász ...**

Zollikerberg, 2025 XII. 4.

Tanácsom magyarul beszélőknek

Mondtad: Intelligencia,
s kettőzve nyomtad az L-t?
Bunkó vagy, de igazad van:
szabályunknak megfelelt.

Mondod: Intelligencia,
de két L-lel írod le?
Helyesen írod, ám gyáván:
minek a két L ide?!

Ha az *Intelligencia*
Mesterséges után áll,
szamár, aki írta, mondta,
oda: *Értelem* dukál!

Ám, hogyha angolul írod
le a kezdőbetűit,
önmegalázásodnak a
mértéke elkeserít!

Viszont, ha még tovább süllyedsz
s így ejted ki, hogy *É-Áj*,
hazaárulásnak számít,
ilyet soha ne csinálj!!

Zollikerberg, 2025 XII. 6.

Hogy van ez a hosszúsággal?

Bocsánat! – E hasítékba
újra belevágok!
Nyelvrontóknak szánom ezt a
búzólgó „virágot”.

Kiirtunk a nyelvünkből egy
szót, amely „túl hosszú”,
mert nem félünk, hogy utolér
a nyelvőrző bosszú!

*„Használata tarthatatlan:
három, hosssszerű szótag!
A szélütés lehetetlen.”*
Egyesek így szóltak...

*„Vegyünk hát át az angolból
(ez a nyelvi covid!)
egyszótagú szót, mely nekünk
kellemesen rövid!”*

Így vették át (a *sztrájk* mellé)
a „gyönyörű” sztrókot!
Kaptak ezért valahonnan
angolnyelvű csókot?!

A hosszúság azonban csak
magyar szóban zavar!
Idegen szó szótagszáma?
Amennyit csak akar...!

Lám az intelligencia
pontosan hat szótag.
az értelem helyett mégis
csak ez a szó jó csak...?

Csak három szótaggal hosszabb,
mint magyarul lenne?
– A szélütésben összesen
csak ennyi volt benne! –

Három szótag magyar szónak
már halálos lehet!
Idegen szó sokszótagú?
Ide vele! – Gyühet!

A Mesterséges Értelem
észszerű és magyar.
Nyelvhasználóink számára
ez túl éles kanyar!

Nem sikerül bevenniük:
túl rövid így a szó!
És így idegen sincs benne,
pedig csak az a jó!

Sok esetben az idegen
kizárólagosult:
a privatizációval
a magyar kiszorult...

Talán mert kicsit rövidebb
a magánosítás?
Vagy tán mert idegen szóval
erősebb a hatás?

Mindenképpen érthetetlen,
ám ez csak *egy* példa,
nyelvünk zsong az idegentől.
Változtasd meg még ma!

Szívleld ezt meg, Nyelvhasználó,
s magyarítsd a szavad.
Vagy ha nem, hát bújj el gyorsan
és ott szégyelld magad!

Zollikerberg, 2025 XII. 7.

A nyelv és a származás

Származásunkat kutatják
rettentő nagy hévvel,
s mindenki a maga lovát
dicsérgetve érvel.

Keletről jöttünk-e talán,
vagy mindig itt voltunk?
Már a jégkorszak derekán
itt éltünk és holtunk?

Súgnak-e kiásott sírok?
S mit szólnak a gének?
Őseinket fűrészelik,
hogya' túrik, szegények?

A népesség ma oly kevert,
bár gén nem hazudik,
mindenkit meg kell vizsgálni,
az utolsó zugig!

És az összes sírnak csontját!
Ott sem elég néhány
kiválasztott, s ismertnek hitt,
kiváltságos példány.

Akik jöttek, hogyha jöttek,
már keverten tették,
és akkor sem volt már rajtuk
ismertető festék.

Nem kevésbé kutatják a
nyelvünk származását:
finnugor-e, vagy szumírban
leljük régi mását?

Netán török, avar, vagy hun
lehetett-e rokon?
És ha igen, akkor pedig
vajon milyen fokon?

**Emberek, ez mind, mind fontos,
engem is érdekel!
De emellett a nyelvünket
sem felejtethjük el!**

Zajlanak a viták s közben
felejtjük a jelent,
hogy a mai, trehánykorszak
nyelvünknek mit jelent...

Az, hogy azzal mi történik
ma, e zajló korban?
Kiderül a származása,
de fekszik a porban?

Ezerszer fontosabb lenne
ezzel foglalkozni,
mint homályos származásán
bószül hajbakapni!

Hogy a nyelvünk varázslatos,
kinek mondva légyen?
Akárhonnan származik, az
sosem lehet szégyen!

*

Az **archeogenetika**
tudomány, művészet.
Kimondani mégsem merjük,
hogy az **génrégészet**...!

Ez a szégyen nem pedig a
bármilyen származás.
Szép nyelvünkkel szemben ez már
kész hazaárulás...

Zollikerberg, 2025 XII. 13.

Hol kellene inkább serénykedni

Származásunk rejtélyén rág
sok okos, de mohó.
Ez ügghöz csak Kiss Mihály a
gordiuszi csomó!

(S olyan kardot nem hord senki
– sem okos, sem vándor –,
amilyennel vagdosgatott
a nagyon Nagy Sándor...)

Ez ma kibogozhatatlan!
Nem egységes semmi!
És egységes ezer éve
sem tudott már lenni!

Ki jött ide? Ki élt itt? És
Meddig és azt mikor?
Kínosan megfejthetetlen
és nem selyemcukor...

Ez oly kevert kártyapakli
– melyben nincsen dzsóker –
és mindezt sorrendbe rakni,
arra nincs már módszer!

Voltunk is és maradtunk is,
jöttünk is és mentünk...
Amink ma van, mindaz, amit
a múltból még mentünk...

Nyelvünkre is ez érvényes,
és hogy mik a tények,
származását illetően,
nem lehet a lényeg!

Amink ma van, az a kincsünk,
ezt ne hagyjuk fogyni.
Ne keljen unokáinknak
pusztult nyelvbe fagyni!

*

Ám ne essék félreértés,
engem is érdekel,
ami a sok kutatásból
végülis majd kikel,

csakhoggy sajnoss alig tudok
abban én még hinni,
hoggy utólag lehet majd a
medvebőrre inni...

Zollikerberg, 2025 XII. 13.

A helyzet 2025-ben

Valakiknek viszketett, hogy
népek vígan élnek
szabadságban, jólétben és
semmitől sem félnek.

A véleménycsinálókat
kellett csak megnyerni,
oly sok pénzzel, hogy nem tudtak
se köpni, se nyelni.

Közvetítő közegeink
elkezdtek hazudni.
Ellenvéleményről immár
nem lehetett tudni...

Csöndesen kezdődött el e
ravasz vállalkozás.
Csöndben és titokban zajlott
a hazaárulás!

Akik ezt elindították,
jól tudtak aludni:
félrevezetett emberek
mentek már szavazni...

Demokratikus léptekkel
nyerték meg a csatát,
és a demokráciánk így
szüntette meg magát...

E megerőszakoláshoz
alig húsz év kellett,
és a szép demokráciánk
diktatúrát ellett...

Jó vicc, hogy sok ember, sőt a
lánya és a fia,
hiszi, hogy amiben él, az
még demokrácia...!

Ám a diktatúra ácsa
nem valami Titán:
ébredező népek lassan
átlátnak a szitán!

Legfőbb ideje, mert most még
nem túl vad a szándék.
Kicsit később azonban már
vére megy a játék...!

Zollikerberg, 2025 XII. 13.

A -ció

Könnyebb a lelkednek, avagy
előkelőbb jóval,
ha valami kimondható
-**ció**-végű szóval?!

Nyelvünkben több mint háromszáz
haszontalankodik!
A legtöbbjük magyar szóval
is mondható pedig.

Nem mindegyik idegen, már
félmagyar is szárnyal,
(amely szó az idegennek
tudjuk, hogy hová nyál...).

Tudom, a kitalá**ció**
csak jópofaság volt,
ámde ma már „irodalmi”!
Leszakad az égbolt...

És hamarosan követte
a kitolá**ció**...
A jópofaság rég elmúlt,
dalolja a rigó.

Mindkettő elviselhető,
ha mókás a szöveg,
csak hogy ma már „szónak” nézi
fiatal és öreg.

Az nem baj, ha a szójáték
már nyelvkinccsé válik,
de a -**ció** különleges.
Ne menjünk négyszázig!

Zollikerberg, 2025 XII. 13.

Szú a fában perceg, Németország merceg...

„Ígérgessél sokminden jót.
választáson csak úgy nyerc”,
mondogathatta magában
a derék kis Frici Merc.

A média terjesztette:
„Amit ígér, az nem sere!”
És az emberek elhitték,
tán mert nagy bennük a herc,

vagy, merc olyan maflák?
(Erre gondolni sem merc...)
Ez lett aztán Németország
nagy fájdalma, azaz smerc...

S merc a politikus olyan,
hogy csak ígér és ígér,
aztán lassan nem tartja be...
Ha már trónon ül? – Miér’?

Ám eddig olyan még nem volt,
ki ígéretet nagy garral,
s az ellenkezőjét teszi,
de nem lassan: azonnal!

Ezért aztán Németország
megsínyli azt, hogy merceg...
Mire vár? Hogy fehér lovon
jön majd talán egy herceg...?

Németország, ne soká várj,
melegen ajánlom, merc
a polgárháborúdig már
nem múlik el túl sok perc...

*

Sok hazaáruló van ám,
de az ember elképed,
hogyha maga a kancellár
árul hazát és népet!!

Zollikerberg, 2025 XII. 20.

Rövid származástan

Magyarrá lett lassan-lassan
az egykori szkíta,
s átvette a szittyá nevet,
magát még úgy hí'ta.

Még mint szittyá űzött szarvast
Hunor is és Magor...
Ám szittyátlanítottak
és jött a finn-zsugor..

Szüleitől mindenki csak
– évezredek óta –
azt hallotta, hogy ő szittyá,
s erről szólt a nóta!

Mit gondolsz, hogy egyszerre csak
lehet mesét hozni,
amelytől majd örömdben
fogsz finn-ugrándozni?!

Nincs bajom a finnekkel,
de minden arra mutat:
ha rokonok, akkor ők is
szittyák, mint a huzat...!

Viszont, hogyha nem rokonok
– se népük, se nyelvük –
akkor ezt az elméletet
mi még miért nyelvük??

Zollikerberg, 2025 XII. 20.

A vitatkozók

„A **szélütés** lehetetlen,
semmitmondó szó,
és mert három szótag hosszú,
különben sem jó!”

„Nem mondja ki, hogy **agyvérzés**,
azt sem, hogy **vérrög**.
Nyelvünk e semleges szótól
száz év óta nyög!”

„Na de mit mondjunk helyette,
amely jobb és szebb,
mely egyúttal kifejezőbb
s főleg: rövidebb?”

„Mondjuk csupán csak **csapásnak!**”
„Hát azt nem lehet!
Hisz az kevesebbet jelent!
– Kell a jobb ötlet.”

„Kevesebbet jelent – igaz,
de csak **két szótag!**
Aki nem látja előnyét,
az szerintem vak!”

„Tudjátok mit? Legyen **csapás**,
ámde angolul!
Amit aztán senki sem ért,
de majd megtanul.”

„Angolul sem jelent semmit?
Vagy csak keveset?
Nem baj! – Úgysem érti senki,
nem nagy baleset!”

„Ez jó ötlet – előbb-utóbb
úgyis minden szó,
angol lesz, amely nyelvünkbe
ingyen tolható!”

„Hisz a magyar mindent átvesz,
s nem gondolkozik,
hogyan nyelvének törődéssel,
s gonddal tartozik...!”

„Nem féltek, hogy azt mondják majd,
hogy **marhák** vagyunk?
Hogy **csapásra, szélütésre**
megérett agyunk?”

„Félni? Hisz nyelvünkben szó van
ezer, idegen!
Kit zavar, ha kimondjuk, hogy
eggyel több legyen...?”

„A magyar oly nagy készséggel
vesz át idegent;
azt hiszi majd, hogy legalább
agyvérzést jelent.”

„Legyen hát **sztrók**, mely bár **csapás**,
de e szó mesés:
nem értik, de sejtik: **pontos**,
jó kifejezés...”

„**S csak egy szótag!** Gondoljuk meg,
hogy a sok ember
évek folytán e szó révén
mennyi időt nyer!!!”

„Lám ez igaz, de tán mégsem
illik magyarba.”
„Nem értem a viszolygásod,
mért vagy betojva!?”

Nyelvészekről hallottam – s ez
oly nagyszerű elv –,
hogy ami nem beleváló,
kidobja a nyelv...

Ám a nyelv nem dob ki semmit,
nem kelt üres rést!
Csak a használói dobták
ki a **szélütést**...

Derék, magyar nyelvhasználó
zokon ezt nem veszi,
ha szemetet raknak elé,
azt is vígan eszi!

Úgy látszik, hogy lehunyt szemmel
nézi a világot,
s rabszolgai alázattal
szajkóz állatságot!

Így aztán e szó elterjedt
és ma már kevés
ember sejti, hogy fogalom
volt a **szélütés**...

És csak terjed, szaporodik,
annyi mint a nyű!
A magyar a szókincséhez
már régen nem hú...

Ma már senki se látja, hogy
e szó rendet bont.
Tán már Árpádék e szóval
foglalták a hont...?

Látjuk, ezt jól megcsinálták
a vitatkozók:
a csecsemő első szava
nem **mama**, de **sztrók!**

Utószó a vershez

Azt hallottad **szélütés** és
nem tudod, hogy micsoda?
Hát az a **sztrók!** – Sajnos máig
eljutottunk mi oda,

hogy minket már nem is lehet
jobban megalázni:
bizony angol szóval kell a
magyart „magyarázni...!!!”

Zollikerberg, 2025 XII. 23.

Identitás? – Azonosság!

Újra mondom, mert mondani
ezt ezerszer sem elég:
identitás a magyarba
be nem illő töltelék!

Azonosság ez magyarul,
s ha nem e szót használod,
hol a fészkes fenében van
magyar **azonosságod**?!?!

E magyar **azonosságról**
papol minden hazafi,
ha **identitásnak** mondja,
akkor pont az nincs neki!

Kinek mondod szövegedet,
idegeneknek netán?
Ők is hallják, hogy teneked
identitásod van ám!

És az aztán szörnyen magyar!
És úgy hangsúlyozandó,
hogy arra semmiképpen sem
használható magyar szó?!?!

**Betűszámra, szótagszámra,
jelentésre azonos.
Mért mondod hát idegenül,
magyarázd meg, kis okos!!!**

Zollikerberg, 2025 XII. 27.

Kancellársors

(Ne legyünk igazságtalanok!)

A kancellár levitézlik;
hőstetteit elmesélik,
s ha az nincsen, akkor pedig
bűneit szemére vetik.

Ez történik most majd Merz-cel,
uralma után pár perccel,
hú társai is széttépik
(történelem ilyen végig...).

Jót majd senki nem mond róla,
ezért jelentkezem szóra:
nyakkendőből nincs kevése
és nagyon jó az ízlése...!

Azt is megemlítem bátran
– ahogy ezt én eddig láttam –
(bár én kicsit szebben kötöm),
a csomóit látni öröm...

Zollikerberg, 2025 XII. 28.

Szuverénitás? – Függetlenség!

Addig sajnós sehol sincsen
magyar **szuverénitás**,
míg azt nem **függetlenség**nek
mondod szépen, kispajtás!

Jelentésre, betűszámra
ez a két szó azonos.
Ám az egyik vadidegen!
Mért használod, kisokos??!

Szuverénitást követelsz
s látmeződből kiesik,
hogy az – anyanyelv-húségből
fakad: ott keletkezik!

Szuverénitásról papolsz,
közben tudhatnád azt rég,
hogy magyarban a legelső
a nyelvi **függetlenség!**

A nyelvünktől nép e nemzet,
s **függetlenséget** akar!
Nyelvünk nélkül mi értelme
van e szónak, hogy magyar??

Tőlem szerethetsz, barátom,
bármit – s minden idegent,
de a nyelved magyar legyen,
amit beszélsz idebent!

Zollikerberg, 2025 XII. 31.

Időszerű szövegek bírálata

Az ember – bár jó a szeme –
annak már rég nem hisz!
Az **Északi-sarkvidéket**
te így írod: **Arktisz?**

Lusta vagy a magyar szóra,
mert az sokkal hosszabb?!
Nyelvi hazaárulás ez,
vagy annál is rosszabb!

Ami hosszú, idegenre
váltjuk, ha csak lehet?
Magyar szótól – írva, szólva –
sajnáljuk a teret?

Ha ez ellen nem lázadsz föl
– e szokást meghagyva –
térülsz-fordulsz és a nyelved
már nem magyar: zagyva!

És ne tréfálg! – Te Grönlandot
rövid ö-vel mondod?
Mert, ha nem, akkor nem értem,
mért nem ő-vel írod??

Betűink és írásmódunk
a világ csodája.
A hozzá nem ragaszkodás
trehányok hibája!

Zollikerberg, 2026 I. 23.

Kontinens

Azt tennék a majmok, hogyha
ők is beszélnének,
amit az emberek tesznek.
Erről szól az ének.

Átvesznek egy szót, melynek az
értelmét nem kérdik,
s gázolnak a hülyeségben,
nem bokáig, térdig!

A **kontinens** mindössze csak
összefüggőt jelent!
Függeléke lemaradt, mert
nem kötötte cement...

Hozzá tartozott a **terra**,
hisz az volt a lényeg,
hogy **földrésznek** érthessék a
gondolkozó lények!

Ámde mi nem gondolkozunk
– az ész nem kap helyet –
mástól halljuk, s **kontinensnek**
mondjuk **földrész** helyett!

Nem elég, hogy idegen szó,
de értelme sincsen,
illetve mást jelent, mint mit
ráruháztunk ingyen!

Nem győzöm azt mondani, hogy
fölfogja az elme:
**magyar szónak rendszerint van
magyarul értelme!**

(Azért sem mondjuk **földrésznek**!
Hiszen az túl póri...
Még a végin eltanulná
papagáj, a Lóri!

Akárcsak a híres **fotó**,
amely mindössze **fény**.
Hogy **fényképnek** mondjuk, az tán
kényeskedő igény?)

Amit a majmokról mondtam,
butaságot hirdet.
Könnyen lehet, hogy mint rokont,
szégyellnének minket!

Zollikerberg, 2026 II. 1.

Nem lehet mindenre számítani

Valamikor, nagyon régen
így szólt magában a bors-ős:
kicsi vagyok s az maradok,
de leszek majd méregerős!

Fogadkozott: Engem nem fog
megrágcsálni féreg, rovar!
Megtámadhatatlan leszek
a csípősségemtől hamar!

Úgy is lett, csak a kis borsszem
arra még nem gondolhatott,
hogy majd épp e csípősséggel
fűszerez ember falatot...

Így, bár féreg meg nem rágja,
erőssége rovarálló,
pozdorjává marcangolja
a kegyetlen borsdaráló...

Zollikerberg, 2026 II. 1.

A nagy fölfedezések kora

Öt-hatszáz évvel ezelőtt
rémes volt a hajózás.
Vitorlások voltak akkor,
mert nem volt más meghajtás.

Bár sok hajó céljához ért,
az úton el nem süllyedt,
néha a legénység fele
beteg volt mert „megsüllyedt”.

Furcsán mondom, de csak azért,
hogy erről most értesülj:
a skorbutnak valamikor
magyar neve volt a süly.

Hosszú úton, nagy viharban
– volt ily eset, nem kevés –
sajnos együtt járt a kettő,
a süly és a süllyedés...

Nem csoda, e betegséget
minden matróz átkozta,
nem tudta, hogy ellenszere
a savanyúkáposzta.

Semmi más nem kellett volna,
csak egy kis C-vitamin,
s a fölfedező utakon
megszűnt volna minden kín...

Igaz, a süllyedés marad,
ha vihar hajót merít...
Az ellen – bár sajnáljuk, de –
a vitamin nem segít.

Zollikerberg, 2026 II. 9.

TALÁLGATÁS

(A nagy, de talán nem örök kérdés)

Nem tudjuk, hogy van-e élet,
Földön kívül valahol.
Eme kérdés megfejtése
után tudomány lohol...

Azt sem tudjuk, hogy az élet
vajon hogy' keletkezett.
Elég-e hozzá bizonyos
körülmény és környezet?

Hogy máshol is virul élet?
– Hisz van bolygó bilió. –
Az, hogy az ott **valószínű**,
sajnos ki nem mondható!

Persze mondhatjuk viszont, hogy
más bolygó is esélyes!
Ám, hogy ott is zajlik élet,
az csupán **lehetséges**.

Ha végre a Marsra lépünk
– e csodára várok rég! –
s ott serényen kutatgatunk,
számos a lehetőség:

nem találunk ott életet?
Ma sincs rajta, s nem is volt?
Szegény, szerencsétlen bolygó
élettelen, meddő, holt!

Hát bizony ez nincs kizárva,
megvan rá minden esély.
(De én reménykedő vagyok,
ajánlom, hogy te se félj.)

Avagy találunk életet,
olyat, amely létezett,
de, hogy milyen volt, ma sajnos
megmondani nem lehet.

Vagy tán mégis előkerül
még ma élő mikroba,
ám az olyan, mint a földi –
kimutatja a próba...!

Ezesetben nem tudhatjuk,
hogyan keletkezett.
Hogy két bolygó, külön-külön
szült azonos életet.

(Innen került volna oda?
Nagyon valószínűtlen!
Földünk túl kövér: szilánkjai
sohasem lehet hűtlen.)

Az is lehet, ott jött létre,
s onnan származott ide,
mert a Marsnak hamarabb volt
életbarát ideje.

(Ráadásul jóval kisebb,
kiszakadt darabjai,
kevésbé, mint a Földünknek
maradhatnak rabjai.)

Onnan meteoritokon
szárnyalva utazhatott
és később, derék Földünkön
újra megfoghatott.

Ezesetben sem tudhatjuk,
hány helyen keletkezett.
Azonosak vagyunk vele?
Hát a Marsról jöhetett!

Nem hiszem, hogy van oly élet,
amely „egész-másmilyen”,
de a tisztesség kedvéért
tegyük föl, hogy van ilyen.

Ha a Marson ilyen lenne
s azon ott még meglapul,
mely egyértelműen nem a
földi létet alapul,

akkor nyilvánvaló lenne,
hogyan keletkezett.
Förlélegeztetne minket
e kívánatos eset!

Akkor kimondható lenne:
máshol is valószínű,
s életet hordozó bolygó
annyi lehet, mint a nyű!

Ezért várom, hogy jöjjön már
a Marsról a felelet.
Tudományos kérdések közt
izgalmasabb mi lehet?!

Mindez ma még találgatás,
sajnos más nem is lehet,
nem tudjuk, van-e körülmény,
mely **önként** szül életet.

Lehet, életkeltő szikra
oly iszonyú véletlen
(mint Budán a kutyavásár),
egyszer történt s többé nem!

Lehet, rajtunk kívül üres
Tejútunk – élettelen!
És lehet, **életmentes az
egész Világegyetem!**

Ám lehet, hogy teremtették
ezt a csodás életet
Akkor viszont bárhol dülhat,
nem kellett **keletkeznet...!**

Mert a teremtés olyan, mint
éltet adó lehelet,
azt megtenni, **teremteni
biztos mindenütt lehet...**

Zollikerberg, 2026 II. 14.

Fő a rövidség?

Link, spré, spa, fájl és a **lájk,**
retro, anno, app és **sztrók,**
bár rondán idegenek,
mind „gyönyörű”, rövid szók.

Ha a rövidség miatt
használsz az idegent,
az **intelligencia**
neked vajon miért szent?

E mafla szokásodat
rém nehéz megértenem.
Fele olyan hosszú csak,
ha így mondd: **értelem.**

És remélem nem visz el
odáig a bunkóság,
hogy intelligenciát
hallhat tőled a világ...

(Ez a szó fölösleges,
de ha mégis leírom,
csak egy l-lel, mert hiszen
kiejtve is úgy mondom.)

Zollikerberg, 2026 II. 15.

Van-e vajon...

Bámulod a csillagokat
és kíváncsin kérded,
van-e a Földünkön kívül
még valahol élet?

E kérdés mindenkit furdal
s képzeletünk tombol:
idegen űrhajót vará-
zsol üstökös-romból...

Mert hát nem az a nagy kérdés,
messzi bolygón, hátha
található – netalán-tán –
éldegélő nyálka,

hanem hogy ott élnek-e oly
kifinomult népek,
amelyeknél, úgy mint nálunk,
zsömlét sütnék pékek?

Van-e nő és férfi ott is?
Igenek és nemek?
Veszekedés, kibékülés,
könnyben úszó szemek?

Van-e ott is bú, fájdalom,
élvezet, sőt, mámor?
Lövöldöz-e nyilacskákat
az ottani Ámor?

Ismernek-e ott olyasmit
mint nálunk, a csókot?
Légy fogja-e ott hálóval
a röpködő pókot?

Van-e virág? – Van-e illat?
Gyümölcs, mint a málna?
Úszkál-e ott – ha van tenger –
óriási bálna?

Van-e kutya, van-e macska?
Rackajuh, vagy kecske?
Van-e ott oly kecses madár,
mint a füstifecske?

Van-e ott is álmodozás,
hiú remény, vágyak,
s az amihez itt minálunk
jó, ha vannak ágyak?

Van-e náluk csokoládé,
vagy töltöttkáposzta?
Tojásból bújik-e gyerek,
avagy gólyahozta?

Van-e amit egymásra fog
itt, nálunk az ember?
Van-e ott is háború, vagy
gyilokra szánt fegyver?

Lemegy-e ott néha a Nap,
vagy csak áll az égen?
Mert a bolygó nagyon megunt
forogni már régen?

Rettentően érdekel minket,
hogy' lehet ott élni?

S úgy szeretnénk egyszer végre
másokkal beszélni...

Zollikerberg, 2026 II. 17.

Utazunk a csillagokhoz?

Elmondom most, a reménnyel
nagyon rosszul állok:
hogy mi más csillaghoz jussunk,
túl nagyok a távok.

Ahhoz energiánk sincsen,
s csak rém rövid élet.
És a kozmikus sugárzás
megöl embert s gépet!

Robot se úszna meg „élve”
ily rettentő távot;
sosem érünk el innen más,
virágzó világot!

Van fogalmad egyetlen egy
fényév milyen méret?
Megkísérlem szemléltetni,
lásd e szörnyű képet.

Tíz homokszem lenne, mondjuk
egy köbmiliméter,
ezer köbméternyi homok
annyi kilométer,

szemenként számolva persze,
s ezek nem „has-számok”!
Számolj nyugodtan utána,
s utolér az ámok...

tízbillió kilométer
(kicsit kerekítve),
lenne **csak egy** fényévecske
elénk leterítve...

S akkor kérdés – amely engem
csúnyán mellbe vágott –
találunk-e **száz** fényévre
„virágzó világot”?

Lehetőségeink, persze
még fejlődni fognak,
csak az akadályok attól
kicsikét sem fognak.

Megmarad a tömegvonzás,
maradnak a távok,
és az energia terén
is szűk határt látok.

(Sose felejtsd, energia
nem csak előre hajt:
odaérve, rengeteg a
fékezésre kell majd...!)

A fizika az árnyékán
nem tud átugrani:
úrhajónknak sebessége
korlátolt valami.

Fénysebesség ezredrészét
sem fogjuk elérni
járművel, amelyben nagyon
hosszan kéne élni!

Másodpercenként háromszáz
kilométer lenne,
amellyel ily esetben a
járművecskéd menne.

A száz fényévnnyi út ezzel
százezer év lenne.
Az út végén élő vírus
sem lenne már benne...!

Tudom, kedvedet rontottam,
nem tehetek róla,
de elmélkedve se tegyünk
sosem a rossz lóra.

És e tárgykört latolgatva
ott még nem is tartok,
hogyan lesznek-e az elérést
megérdemlő partok?!

Ha nem hallunk egy mukkot se,
sehonnan és soha,
mi a fészkes fene miatt
utaznánk el oda???

Folyománya e helyzetnek
– föntiekből jön ki –,
hogyan az idegenből eddig
nem is járt itt senki...!

Zollikerberg, 2026 II. 17.

Eretnek vers

Az ősrobbanás, mint kezdet
elképzelhetetlen.
Tudománytalan is egyben,
s nyíltan lehetetlen.

Tudom – úgy tűnik – világunk
egy pontból indult ki,
s azt is, hogy ezt így is hiszi
ma szinte mindenki.

Ámde volt már világnézet,
mely úgy tűnt, hogy helyes,
és ha nagyon úgy tűnik, az
ember mást nem keres...

„*Minden a Föld körül kering!*”
Világosnak látszott,
s aki ezt kétségbe vonta,
életével játszott.

Aztán kiderült, hogy mégse!
Csaló volt a látszat.
Bizonyíték keresésre
indult a vadászat.

Végtelen kis pontba nem fér
végtelen sok anyag!
De, ha mégis, nem robban föl,
mert ahhoz túl hanyag.

Mi készítené robbanásra?
Végig megfér nyugton,
ha e végtelen anyagnak
ez a pont az otthon.

Ebből látszik, nincs ilyesmi.
Hogyan is lehetne?
De ha mégis lenne ilyen,
robbanni nincs kedve.

Aztán hogy' képzeljük azt, hogy
– fizikát leköpve –
fénysebességnél gyorsabban
látjuk mindazt szökve?

Mért csinálna ilyet bármi
észbontó iramba?
Ám, ha mégis – nagyhirtelen –
miért hagyná abba?

És azután szépen, lassan,
kényelmesen tágul.
Miért hagyna egy robbanás
ilyet ránk világul?

Mindez s a végtelen kis pont
magyarázhatatlan.
A bökkenők közti hézag
áthidalhatatlan.

Hogy ezt a háttér sugárzás
bőven bizonyítja?
Honnan tudjuk, hogy annak nincs
egészen más nyitja?

„Sötét anyaggal” bajlódunk
s nem tudjuk, mifene!
És a „sötét energia”
honnan került ide?

Honnan tudjuk, világunknak
mi minden egésze?
Az anyag, amit ismerünk,
csak a huszadrésze...

Ma már szinte látni véljük
a képzelt kezdetet,
melyet néhány, **már koravén**
csillagrendszer követ.

És úgy tűnik, már ahhoz is
elvezettek utak,
hogy bennük **túl korán** lettek
nagy fekete lukak...

E rozoga lábon állva
mondhatjuk-e pusztán,
hogy viszont a keletkezést
mi már látjuk tisztán?!

Világunknak más a nyitja,
állítani merem!
Hogy az milyen? – Ahhoz sajnos
nincsen elég eszem...

Zollikerberg, 2026 II. 18.

Mesterséges Értelem

Az **M-É-t É-Áj**-nak mondani büdös nagy szégyen!
Azt hittem a betűinket ismered már régen.
Megjegyzem, ha **A-I**-t mondasz, akkor is lenézlek,
mit fizetnek neked azért angolnyelvű népek?!

Nem elég, hogy kezdőbetűkre szűkítesz szókat,
idegen szók betűire ki a fene nógat?!
És akkor e betűket ki, idegenül ejted?
Teljesen meghülyültél, vagy eladtad a lelked?!

Zollikerberg, 2026 II. 21.

Számoljunk egy kicsikét

Ha Hamburgból lerepülnél
egyenesen Cape Town-ba,
tízezer kilométer táv,
mi mögötted maradna.

Számoljunk most egy kicsikét,
vegyünk homokszemeket,
s jelentsék a homokszemek
a kilométereket.

Legyen tíz, finom homokszem
pont egy köbmiliméter
Mekkora térfogat lenne
tízezer kilométer?

Utánaszámolhatsz könnyen
– hazudni nem fogok –
a tízezer kilométer
egy köbcenti homok.

Nézzük akkor a fényévet,
az hány kilométer?
Mekkora távolság lenne
a fényévnyi éter?

Megsúgom, hogy tízbilió
(igaz, kerekítve,
huszadrésszel toldottam meg,
mint kerek szám híve).

Nézzük, homokszemben mennyi
ennyi kilométer,
térfogatban mit számolt ki
okos Pál, vagy Péter?

Ezer köbméternyi homok
a kiszámolt tömeg...
Magamelé képzelte
a fülcimpám remeg...!

Tíz méter élhosszúságú
az a kocka-homok,
melybe kilométerenként
homokszemet nyomok.

Ilyen óriási tömeg
– akár hiszed, akár nem –
a szépen összesűrített
tízbillió homokszem!

Na most akkor képzeld el, a-
hova menni szeretnél,
tíz fényévnnyire van, mert ott
néhány *extraterrest* él...

Akkor tízezer köbméter
lenne a homoktömeg,
mely a kilométereknek
homokszemben felel meg.

Űrhajódat észbontóan
sikerült gyorsítani:
fénysebesség ezredrésze-
vel tudsz vele siklani...

Tízezeréves utazás
amely rád vár, barátom,
csak mélyhűtötten úszod meg,
ezt könnyedén belátom.

Nem baj! – Úgysem látnál ki az
ólom-burkolt hajódból
(különben a kozmikus su-
gárzás mindent lerombol...).

Jól takaródz be az úton
– jaj! – hisz majd' elfeledtem –
nem érzed az űr hidegét,
mert alszol – mélyhűtötten...

Ennyit az űrutazásról
csinos csillagok között...
És figyelmeztetem azt, ki
ezen tán megütközött,

ezred fénysebesség kevés?
– Jaj, ne gondoljon oda! –
Ha azt sikerül elérnünk,
az lenne örült csoda!!

(A suszter maradjon csak a
kedves satrafájánál,
mi meg ne nyújtózzunk tovább
a kedélyes Marsunknál...)

Zollikerberg, 2026 II. 21.

Opció

Az **opció** szót használni
szégyenletes gyalázat!
Az anyanyelveddel szemben
nincs már benned alázat?!

Csak mert rövid, csak mert divat,
csak mert hallod mindenütt?
Hülyeség, vagy trehányság az,
ami belőled kiüt?!

A szavak nem körling kövek
melyek egymást kiütik.
Jön az **opció** s aztán a
lehetőség eltűnik?!

Vagy netalán azt hitted, hogy
íme, egy új magyar szó?
Egy szótaggal rövidebb is!
Hű, de pompás! – Hű de jó!

Mert, ha tudod, hogy idegen,
használnod nem rossz szokás,
az bizony már megtestesült
nyelvi hazaárulás!!!

Zollikerberg, 2026 II. 21.

Tényleg változik a nyelv?

„Változik a nyelv”, azt mondod
és ezt így el is hiszed?
Akkor ennek érdekében
te a legtöbbet teszed!

Akkor, hogyha úgy képzeled,
a változás *csak úgy gyün*,
és még csak be sem gömbölyödsz,
mint a védekező sünn?

Nem teszel ellene semmit,
mert az tőled független?
Csak jön a gonosz változás,
akár tetszik, akár nem?

Barátom, ez nagyon nincs így!
Nyelvet csak te változtatsz
minden hülye divatszóval,
amit használsz, kimondasz!

S akiknek a szájából az
idegenszó kiárad,
ők változtatják a nyelvet,
az ő lelkükön szárad!

Az, aki nem tudatosan
használ **magyar** nyelvet,
hanyag, trehány, semmibevesz
minden józan elvet,

az, aki nem szándékosan
vigyáz minden szóra,
amit kimond, amit használ,
akárhány az óra,

ki, amit lát, leír mindent
bugyután majmolva,
s a szavak pontos értelmét
már át sem gondolva,

az változtatja a nyelvet,
anyanyelvre tojik!
**Mert barátom, önmagától
a nyelv nem változik!**

Zollikerberg, 2026 II. 22.
Regolit

Emlékszel a szerkezetre,
mit úgyhívtunk, **fregoli**?
Az ilyesmit a fejlődés
túllépi és megöli...

Ám a neve majdnem túlélte
tolakvó modern időt.
Csak csekélykét megváltozva
újra megtaláljuk „őt”!

Vedd el a kezdőbetűjét
s toldd meg t-vel a végét:
regolitként mint holdtalaj
folytatja az életét...

Miért is kell ez az új szó?
Ódzkodom tőle kicsit.
Most a Marsnak felületét
is így hívjuk: **regolit**.

Merthogy eme égitestek
talajával az a baj,
hogy meddők, életmentesek,
nem, mint a földi talaj.

És idegen szavak híve
rendezhet új ünnepet:
a nyelvünkben idegen szó
most még eggyel több lehet...

Zollikerberg, 2026 II. 22.

Remény és fölszólítás

Szapulom a nyelvrongáló,
hanyag embertömeget.
Nem örömben teszem, a
fölháborodás vezet.

Mert hiszen a csodás nyelvünk
kultúránknak alapja.
Aki nem törődik vele,
a nemzetet föladja!

Szélalmok ellen harcolni
is elég nagy hülyeség,
s ami ellen én harcolok,
az már modern szélkerék.

De tán lesz még, ki e harchoz
hazafias kedvet kap,
s legyőzzük a nyelvrongáló
„szélkereket” egy szép nap...!

Más sem kell hozzá csupán a
hatványozásnak elve:
Küldd tovább öt barátodnak,
amit mondok csépelve.

A második fordulóban
az már büszke huszonöt...
S a „szélkerék” tán megrendül,
ha lát százhuszönötöt.

Ötödik forduló után
– az már tizenötezer –
szembeszállni a „szélkerék”
velünk tán már alig mer.

Egymás után jönne aztán
még a többi forduló,
a szám e hatványozással
ijesztőn fokozható!

Nyelvünknek rendberakása
ne maradjon szép remény.
Mindenkit megjutalmazna
az így elért eredmény!

Zollikerberg, 2026 II. 24.

Alulbecsült állatok

Állatoknak érzelmei,
azt hiszed, hogy nincsenek?
Pedig az – nagyon sokuknál –
épp úgy van, mint embernek.

E téren – emberi gőgből –
fékezett a kutatás;
úgy hisszük, ki ezt kutatja,
csupán száraz kutatás.

Lehet – hogy, meg kell dögleni –
tudatukig nem jut el,
de a fájdalmat ismerik,
hogya rokon pusztul el.

Vagy az öröm, az irigység,
szeretet, sőt, szerelem
pontosan úgy tulajdonuk,
mint nem csekély értelem.

És kegyetlen embert látva
csodálkoznak, azt hiszem,
s kérdezgetik önmaguktól,
vane-e **bennünk** érzelem...?

Zollikerberg, 2026 II. 24.

Káprázatos tengeri lény

(Nem mese)

Porcelánként csillog, fénylik
feketén, fehérén,
tíz tonnányi áramvonal
a tenger vizében.

Csodálatos bálnaféle
a kardszárnyú delfin.
Amit eddig tudunk róla,
tán csupán a felszín.

Gyakran kisebb csoportokban
szeli a kék tengert
és, bár furcsa, úgy tűnik, hogy
szereti az embert...

Sokszor lepődtek meg akik
csónakban utaztak,
hogy e varázsos lényektől
ajándékot kaptak!

Amit éppen zsákmányoltak
– mi lenne jó falat –,
nyújtottak a csónakokba,
döglött pingvint, halat.

Nyíltan: szeretet-ajándék,
ez tűnik ma ténynek.
Nem hiszem, hogy szánnák mindezt
megvesztegetésnek.

Mesterséges Értelemtől
én már alig várom,
fejtse meg e bálnák nyelvét
gyorsan! – Minden áron!

Mert különben továbbra is
attól kéne félni,
hogy e lényekkel mi soha
nem tudnánk beszélni...!

Zollikerberg, 2026 II. 24.

Bandzsa halandzsa

Láttál-e már világot, hol
pénzt veretnek keretnek
és a belékerült képben
eretneket szeretnek...?

Zollikerberg, 2026 II. 24.

Filmecske az álpókról

Mit e filmen láttam attól
nagyon leesett az állam.
Bár szeretek csodálkozni,
de ennyire? – ritka nálam!

Két és fél miliméteres
pókocskáról írok én itt,
amely önmagánál nagyobb,
pompás, hamis pókot épít!

Bogár darabkákból készül
hálóján e műpók-csoda,
és háromszor akkora, mint
a pókocska sajátmaga.

Kérdezhetjük, mi lehet, mi
ellen ilyen trükköt bedob?
Tán van olyan ellensége,
amely nála kicsit nagyobb,

és az álpók föladata
talán elrettentés lenne?
Lehetséges, tán igaz is,
de én mégsem hiszek benne.

Inkább a pókra vadászó
madár becsapása lehet,
amely az üresbe csíp, ha
azt hiszi, nagy pókot ehet.

De akármi, maga e tény
egyszerűen elképesztő,
mert a műpók oly élethű,
hogy az már szinte ijesztő!

Nem kell ilyen remekműhöz
a körültekintő tudat?
Ösztön lenne? – Keletkezni
az viszont hogy' talált utat??

S talán a legvérdermesztőbb,
hogy két pók is él e csellel,
s tenger választja el őket
húszezer kilométerrel!!!

Peruban él az egyik pók,
másik: Fülöpszigeteken!
Hogy a kettő szoros rokon,
azt ne meséljétek nekem.

Hisz e két távoli pont közt
nincs közvetlen hajójárat.
Ámbár igaz, hogy a széllel
is utazhat ily kis állat.

Cyclosa longicauda
egyik pókokskának neve,
a másik ***Cyclosa inca***,
s Peruban botolhatsz bele...

Ha rém valószínűtlen is,
valójában tán rokonok...
A tudomány szemszögéből
ez a műpók-talány konok!

Zollikerberg, 2026 II. 28.

Ezt a keveset találtam róla:

<https://www.science.org/content/article/s-no-spider-it-s-decoy>

Utószó az álpókot építő pók-vershez

Ha egy polip úgy csinál mint-
hogya vizikígyó lenne,
vagy ha rájaként lapulva
a tengerfenéken menne,

vagy ha bőrét rücskösítve
tetteti, hogy kavics halom,
elképedő csodálatra
kimondottan jó alkalom!

Ám, hogyha egy kis pókocska
műpókot épít magának,
s agyafürtan azt kínálja
magahelyett a madárnak,

akkor mit szóljon az ember?
Mind a kettő örült csoda,
akár tudat, akár ösztön,
véletlen nem vezet oda!

És, ha e cselet külön-külön
két kis pók is ki találta,
mert közöttük az akadályt
a Csendes óceán állta?

Az már csodának is túlzás!
Egyetért mindenki velem?
Ehhez a pókoknak kellett
a **Természetes Értelem...!**

Zollikerberg, 2026 II. 28.

Mit tudunk a tudatról?

Mit tudunk a tudatról? – Hát
nem sokat, csak azt, hogy van.
Ezért aztán elmélkedhe-
tek fölötte nyugodtan.

Szerintem az értelemtől
el alig választható,
tehát, hogy van kis tudat is,
az bátran kimondható.

Kis értelemhez kis tudat
járul ámbár úgy tűnik,
néha egész kis értelem
nagy tudattal kérkedik...

Nem csak emlősöknél látom,
nagy tudatra az utal,
ha tükörben ismeri föl
önmagát egy apró hal.

Az értelem mértéke meg
abból látszik – és ez tény –
hogy mennyire játékos a
gyerekkorában a lény.

Elképedésünket pedig
hová tesszük egyhamar,
ha megtudjuk, hogy létezik
játék kedvelő rovar?

Fagolyókkal játszadozó
dongókról szól épp egy hír,
másik: körhintát kedvelő,
apró muslincákról ír...

És az álpókot építő,
gyufafejnél kisebb pók?
Az embernek ettől könnyen
torkán akadnak a szók!

Kérdés, hogy ez értelem-e,
vagy valami ösztön tán?
Rákényszerülök tűnődni
eme lények tudatán.

Terv nélkül a nagy műpókhoz,
kis pók hogy' talál utat?
És a tervhez mindenképpen
kell valamilyen tudat!

De ne horgonyozzunk le a
hamis pók mesterénél,
a tengerben embert mega-
jándékozó bálna él!

Kardszárnyú delfin tesz ilyet,
saját zsákmányt osztogat,
csónak utasoknak néha
frissen fogott halat ad...!

Állatnál tudatot taga-
dóktól vígan kérdezem,
ismerve e tényeket, hogy'
igazodnak el ezen??

S a Mesterséges Értelem?
Neki van-e tudata?
Hogyha megkérdeznénk tőle,
„ő” vajon mit mondana?

Zollikerberg, 2026 III. 1.

Megjegyzés:
A Scientific American ez év februári
számában a főcikk a tudatról szól.

Melyik a legősibb nyelv?

Van, aki azt mondja, hogy a magyar a legősibb nyelv.
Erre jön a finnugrász és azt mondja, ez hülye elv!

Merthogy minden mai nyelvnek éppen úgy volt őse is,
s ezért, hogy a magyar ősi, mint állítás, rém hamis!

Erre én csak azt mondhatom, íme itt az élettan,
melyben e fönti vitára mindent döntő példa van.

A tengerben úszik cápa,
amely szinte azonos azzal, amely 400 millió éve volt őshonos!

És e cápa vígan úszik olyan delfinek között,
melyeknek őse a vízbe nem túl régen költözött.

Ötvenmilió éve még szárazföldön éldégt és a vízi életmódra csak nagyon lassan cserélt...

Így hát a cápa alakja tízszer ősi legalább, mint a formáját tekintve az egész bálna-nyaláb!

Magyar nyelvénél az ősiség: a jól megőrzött alak!
Nyelvünkénél ez majd' oly ősi, mint a legősibb halak...

Hát ez persze durva túlzás, de mégis, a hasonlat szándékkal vett elő cápát, mint nagyon ősi halat.

Mai nyelvek delfinjei
a nyelveknek tengerén,
a magyar nyelv cápájával
együtt úsznak! – Mondom én.

Zollikerberg, 2026 III. 2.

Megérdemelt kitüntetés?

Kitüntetést kaptam,⁵⁵³ ámde meg nem érdemelem,
mert bár a nyelvromlás ellen szavamat emelem,
szót emelni nem elég, hisz az lenne a csoda,
hogyha e szó önmagától el is jutna oda,
ahova jutnia kéne, nyelvrontók fülébe,
azokat szép nyelvünk iránt kényesebbé téve.

És bár tudom, szélmalom-harc, sőt, falra hányt borsó
(s tán eközben én vagyok a kútrajáró korsó...),
de legalább, a hányt borsó elérné a falat,
s a „magasraemelt szavam”, nem járna fű alatt;
„nyelvdorgáló” verseimnek a túlsúlyú zöme
nem „fiókban” tűnne el, de „vízcsapból” ömlene!

Akkor talán – igen akkor, ünnep lenne nálam
és vígan veregethetném meg a saját vállam;
néha durva verseimnek lenne eredménye,
s fölcsillanna nyelvünkben a tartósság reménye,
akkor büszkén állnék elő s kimondanám menten,
hogy a kitüntetést tényleg meg is érdemeltem...!

Zollikerberg, 2026 III. 17.

---

⁵⁵³ 2024-ben Március 15.-e alkalmából megkaptam a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetést, azért az erőlködésemért, amit verseimmel fejtek ki a magyar nyelv ápolásának érdekében.

Nyelvleckéztetés közben a zürichi Magyar Házban 2025. szeptember 13-án.